

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

**ANALÝZA REKREAČNÍHO POTENCIÁLU UMĚLE
VYTVOŘENÝCH VODNÍCH ZDROJŮ – SKAŠOVSKÁ JEZERA**

Bakalářská práce

Jméno a příjmení autora: Petr Dočkal

Název bakalářské práce: Analýza rekreačního potenciálu uměle vytvořených vodních zdrojů – Skašovská jezera

Pracoviště: Katedra rekreologie

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Jiří Kratochvíl

Rok obhajoby bakalářské práce: 2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně pod vedením RNDr. Jiřího Kratochvíla, uvedl jsem všechny použité literární a odborné zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 1. 7. 2012

.....

Poděkování

Děkuji RNDr. Jiřímu Kratochvílovi za pomoc a cenné rady, které mi poskytl při zpracování závěrečné písemné práce, dále děkuji své rodině a svým nejbližším za morální a materiální podporu.

Abstrakt:

Bakalářská práce je zaměřena na analýzu rekreačního potenciálu uměle vytvořených vodních zdrojů – Skašovských jezer. V práci jsou shrnuty dostupné informace z historie samotných Skašovských jezer a jejich využití, jak v oblasti rekreace, chovu ryb, tak v oblasti průmyslu. Hlavním cílem je analýza současného využití jezer s návrhem cykloturistické trasy v dané lokalitě.

Klíčová slova:

Rekreace, voda, cykloturistika, sport, volný čas, Skašovská jezera, mikroregion Střední Haná.

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb.

Abstract:

The thesis is focused on analyzing the recreational potential of artificial developed water resources - lakes Skašovských. The paper summarizes available information of history itself Skašovských lakes and their use as recreation, fish farming, and in industry. The main objective is to analyze the current use of lakes with a proposal biking trails in the area.

Key words:

Recreation, water, biking, sport, leisure, Skašovská lakes, microregion Central Haná.

I agree with lending of this thesis in library range.

Obsah

1	ÚVOD	8
2	SYNTÉZA POZNATKŮ.....	9
2.1	VOLNÝ ČAS	9
2.2	REKREACE	11
2.3	SPORT	12
2.4	REKREAČNÍ POTENCIÁL PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ	13
2.5	REKREAČNÍ POTENCIÁL VODY JAKO SLOŽKY PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ	14
2.5.1	REKREAČNÍ POTENCIÁL VOD STOJATÝCH A TEKOUČÍCH	14
2.5.2	DALŠÍ VYUŽITÍ VODY A VODNÍCH TERÉNŮ	15
2.6	TURISTIKA	17
2.6.1	CYKLISTIKA A CYKLOTURISTIKA	19
2.6.2	HISTORIE CYKLISTIKY A CYKLOTURISTIKY	20
2.6.3	CYKLOTRASA	21
2.6.4	CYKLOSTEZKA	22
2.6.5	CYKLISTIKA A ZDRAVÍ.....	22
2.6.6	POPULARITA.....	24
3.	CÍLE A ÚKOLY PRÁCE	25
3.1	HLAVNÍ CÍL PRÁCE:.....	25
3.2	DÍLČÍ CÍLE:.....	25
3.3	ÚKOLY PRÁCE	25
4.	METODIKA PRÁCE.....	26
4.1	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	26
4.2	INTROSPEKTIVNÍ METODA.....	26
4.3	PRIMÁRNÍ SBĚR DAT	26
4.4	SEKUNDÁRNÍ SBĚR DAT – SEKUNDÁRNÍ ANALÝZA	26
4.5	METODA STATISTICKÁ.....	27
4.6	NÁVRH DOTAZNÍKU PRO METODU ŘEŠENÍ.....	27
5.	VÝSLEDKY	28
5.1	ANALÝZA SOUČASNÉHO VYUŽITÍ DANÉ LOKALITY	28
5.1.1	HISTORIE A VZNIK SKAŠOVSKÝCH JEZER A TOVAČOVSKÝCH RYBNÍKŮ	28
5.1.2	VZNIK MIKROREGIONU	29
5.1.2.1	VIZE A STRATEGICKÉ CÍLE MIKROREGIONU	30
5.1.2.2	TURISTIKA A CESTOVNÍ RUCH MIKROREGIONU	31
5.1.2.3	PŘEDPOKLADY ROZVOJE CYKLOTURISTIKY V REGIONU	31
5.1.2.4	KONKRETIZACE ROZVOJE.....	32
5.2	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉ METODY	34
6	NÁVRH PROJEKTU REKREAČNÍHO VYUŽITÍ SKAŠOVSKÝCH JEZER.....	50
7	DISKUZE	52
8	ZÁVĚR	53
9	SOUHRN	54
10	SUMMARY	55
11	REFERENČNÍ SEZNAM.....	56

11.1 PUBLIKACE	56
11.2 INTERNETOVÉ ZDROJE	57
12 PŘÍLOHY.....	58

1 Úvod

Okres Přerov je především průmyslovou oblastí Olomouckého kraje. Samotné město Přerov je zároveň důležitým dopravním uzlem. Jen málo lidí však ví, že Přerov a celý region Přerovska má zároveň velmi obsáhlou historii, krásnou přírodu, bohatou kulturní minulost i současnost. Přerov a jeho okolí tak má potenciál stát i zajímavým a hojně navštěvovaným turistickým centrem.

Na druhou stranu je celý region Přerovska charakterizován vyšší nezaměstnaností, menšími průměrnými výdělky obyvatel, horší kvalitou ovzduší a potýká se s celou řadou společenských problémů. Samotnými obyvateli celého Olomouckého kraje je kvalita života a jejich spokojenost s životními podmínkami v kraji hodnocena dosti špatně. To vše má v posledních letech za následek odchod především mladších obyvatel do jiných částí České republiky nebo do zahraničí. Tento jev je jistě pro budoucnost celé oblasti jevem negativním.

Výše zmíněné skutečnosti vedou k tomu, že má jistě význam nabídnout případným turistům stejně jako samotným obyvatelům Přerovska možnosti dalšího kulturního, sportovního a rekreačního využití a tím zvyšovat kvalitu života v regionu. Cílem bakalářské práce je analyzovat možnosti této zajímavé přírodní oblasti, kterou Skašovská jezera bezesporu jsou a navrhnout další možné rekreační využití v oblasti cykloturistiky.

Skašovská jezera, kterým místní říkají nejčastěji Dombas, jsou hojně navštěvována především rybáři. Na všech jezerech je povolen sportovní rybolov. Jedno z jezer je v současnosti využíváno ke koupání a jiným vodním sportům. Ostatní Skašovská jezera jsou vodárenským zdrojem a koupání je v nich zakázáno. Vzhledem k pěknému prostředí je v této oblasti Přerovska vysoká poptávka po cyklotoristice, koupání, rybolovu a jiné rekreaci.

2 Syntéza poznatků

2.1 Volný čas

Termínem volný čas máme na mysli aktivity, jenž děláme z vlastní vůle, můžeme si je dobrovolně vybrat. Přinášejí nám příjemné pocity uspokojení a uvolnění od povinností a práce.

Volným časem je podle Bakaláře (1978, 65) „čas, v němž člověk svobodně volí a koná takové činnosti, které mu přinášejí potěšení, zábavu, odpočinek, které více či méně rozvíjejí a obnovují jeho tělesné a duševní schopnosti, popřípadě tvůrčí síly“.

Volný čas lze taktéž chápat jako čas, který nám zůstane po odečtení času pracovního a vázaného, kde můžeme zařadit péči o domácnost, starost o rodinu, nákupy, cestu do zaměstnání a ze zaměstnání, spánek, jídlo a také osobní hygienu. (Tureček, 2003)

Dohnal (1997, 29) charakterizuje volný čas „ ...jako souhrn činností, jež může člověk provozovat s plnou libovůlí – buď aby si odpočinul, nebo aby se pobavil či rozvinul své znalosti, svou dobrovolnou společenskou účast nebo svou svobodnou tvůrčí schopnost poté, když se uvolnil od svých závazků pracovních, rodinných a společenských“.

S ohledem na celkové chápání osobnosti uvádí Hodaň (2000, 88) tyto funkce volného času:

- 1) funkce rozvíjející - celkový rozvoj osobnosti a zdokonalování jedince,
- 2) funkce regenerační – odpočinek a načerpání nových pracovních sil,
- 3) funkce prožitková – navození kladných prožitků, celkové odreagování se.

V každodenním životě můžeme pozorovat tři časové složky: pracovní čas, mimopracovní čas a volný čas. Pracovní čas je vymezen pro naše pracovní povinnosti, jako je zaměstnání a škola. Mimopracovní čas obsahuje úkoly, jenž jsou nezbytné pro zabezpečení rodiny, péče o sebe apod. To, co nám zůstane nad rámec, je volný čas.

Za základní znaky volného času uvádí Hodaň (2000, 89) :

- 1) relativní svobodu volby činností
 - odpovídá vůli, zájmu, potřebám a cílům
 - ovlivněna mentalitou, rodinou, zdravotním stavem
- 2) nezainteresovanost na ekonomickém efektu
 - hlavním rysem není ekonomický zájem jedince
- 3) možnost relativně libovolného přerušování činnosti
 - činnosti lze přerušovat dle momentálních zájmů a potřeb

Úkoly současné společnosti vzhledem k volnému času formuluje Hodaň (2000,89) takto:

- 1) vytvořit takové podmínky pro život člověka, aby co největší část doby mimopracovního času měla charakter času volného,
- 2) vytvořit takové podmínky pro realizaci volného času, aby zajišťovaly co nejvyšší míru uspokojení potřeb a zájmů občana
- 3) ve vytvořených podmínkách a nabízených činnostech sladit individuální i celospolečenské potřeby a zájmy.

Volný čas není záležitostí pouze jedince, ale souvisí s životem celé společnosti. Umění dobře prožít volný čas se jedinec musí naučit. Je proto zapotřebí volnému času lidí věnovat pozornost nejen při výchově v rodině, ale v rámci celé společnosti, která se musí podílet na vytváření podmínek pro jeho příjemné a smysluplné využití.“ (Slepičková, 2000, 18)

Slepičková (2000) klade důraz na to, že v dnešní době se lidé často vymlouvají na nedostatek volného času. V tomto případě se nabízí otázka, jestli tento subjektivní pocit má i objektivní důvody. Nedostatek volného času je nejčastějším důvodem, který jim brání v aktivním sportování. Zjišťujeme však, že lidé, kteří jsou plně vytížení svým sedavým typem zaměstnání, přistupují ke způsobu trávení svého volného času zodpovědněji a zařazují do něj převážně pohybové a sportovní aktivity, a to více než lidé, kteří mají objektivně více času.

To jak dokáže člověk využívat svůj volný čas je důležitým ukazatelem jeho životního stylu a také celé společnosti.

2.2 Rekrece

Hodaň (Hodaň & Dohnal, 2005, 11) konstatuje, že „to v podstatě vyjadřuje obnovování, znovuvytvoření něčeho, co již v určité podobě existovalo, vrácení do původního stavu, dosahování původní kvality, což vše bylo z nějakého důvodu v negativním smyslu změněno“.

Hodaň a Dohnal (2005, 13) popisují rekreaci obecně jako „...pojem označující činnosti, které jsou zaměřeny na obnovování vyčerpávaných sil a kompenzaci deformativních vlivů vyplývajících z běžných socioprofesionálních rolí člověka, z jednostrannosti práce, nesprávných životních návyků apod....“

Slepičková (2000, 33) uvádí, že slovo rekreace má původ v latinském „recreare“, jenž znamená obnovovat, znovu vytvářet, osvěžit. Můžeme ji také popsat jako tělesnou a duševní činnost, již se lidé věnují ve svém volném čase pro radost, posílení a aktivní odpočinek.

Kolář (1973, 58) uvažuje nad prostředím, ve kterém by se měla rekreace uskutečňovat a definuje ho takto: „...rekreace všech forem, jako je soustavná a periodicky se opakující zdravotně preventivní složka životního režimu člověka, vyžaduje, aby se vykonávala v takovém prostředí, které by umožňovalo fyzické zotavení a psychické uvolnění“.

Kolář dělí rekreaci podle:

- 1) místa, kde se rekreace provádí (uvnitř sídla, v nejbližším okolí, ve spádovém území sídla, ostatní území),
- 2) doby trvání (krátkodobá, dlouhodobá),
- 3) časového cyklu (každodenní, týdenní, roční),
- 4) organizační formy účastníků (hromadná, individuální), atd.

Rekreace je důležitou součástí našeho života, protože má dominantní vazbu na regeneraci našich sil, která může být pasivní či aktivní. „Pasivní regenerace je biologicky nezbytná (pasivní odpočinek je nutný), zatímco aktivní regenerace je individuálně i společensky žádoucí“ (Hodaň & Dohnal, 2008, 15).

2.3 Sport

Slovo „sport“ má původ v latinském „disportare“, to v překladu znamená „rozptylovat, bavit se“. Aktivním přístupem ke sportu můžeme kladně ovlivnit sociální, duševní a také tělesný stav člověka.

„Sport je specifická, přísně organizovaná činnost tělocvičného i jiného pohybového, technického či intelektuálního charakteru s dominující výkonovou motivací a z ní vyplývající prožitkovostí, realizující se v dosahování absolutně či relativně maximálního výkonu v přesně vymezených a kontrolovaných podmínkách soutěže“ (Hodaň, 1997, 79).

Podle Sekota (2003) je „sport formou pohybových aktivit reagujících na výzvy fyzického výkonu a vzrušující zkušenosti, v jiných sférách života nedosažitelný svou jedinečností. Pokud chceme, aby sport měl blahodárné působení na člověka, nesmí být provozován v žádném případě pasivně, ale musíme ho provozovat aktivně. Jelikož je sport provozován masově, jako forma harmonizující pohybové aktivity přitahuje pozornost veřejnosti, zároveň však časem ztrácí svůj původní význam a stává se spíše předmětem divácké pozornosti, nedílnou součástí každodenních forem volnočasových aktivit. (Sekot, 2003).

V současné době se také města a obce začínají sportem více zabývat, kdy tento je chápán jako jedna ze služeb pro veřejnost, a proto se začíná stávat nedílnou součástí jejich činností. K důležitým hodnotám, které sport nabízí a v současnosti samozřejmě také nabízí, jako jsou hodnoty zdravotní, rekreační, výchovné apod., se postupem času začaly přidávat i další neméně důležité hodnoty, jako je rozvoj sociálních vztahů, seberealizace a v neposlední řadě také prevence negativních sociálně patologických jevů (Slepičková, 2000).

Základní definice sportu vychází z jeho dělení na sport vrcholový a rekreační. Sport vrcholový spočívá především v posuzování lidských hranic, překonávání protivníka a oddání se tvrdému tréninku často na úkor zdraví. Vrcholoví sportovci spadají do struktur tvořených trenéry, kluby a jejich majiteli.

Rekreační sport je také založen na vzájemné interakci mezi prostředím a sportovci a nebo mezi sportovci navzájem. Jednoznačným cílem je bezesporu prožitek, ale také pocit radosti, tělesné a duševní spokojenosti, kdy nesmíme zapomenout ani na velmi důležitý zdravotní aspekt. Rekreační sport se na prvním místě zaměřuje na pozitivní

mezilidské vztahy a taktéž na osobní spokojenost každého jedince. Rekreační i vrcholový sport v sobě obsahuje totožné prvky soutěživosti (Sekot, 2003).

Zákon o podpoře sportu (2001) definuje sport jako všechny formy tělesné činnosti, které si prostřednictvím organizované i neorganizované účasti člověka kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích veškerých úrovní.

2.4 Rekreační potenciál přírodního prostředí

Rekreační potenciál dané lokality je ovlivňován formou přírodního prostředí, ve kterém se nachází. „Přírodní podmínky, resp. přírodní potenciál jsou rozhodujícími lokalizačními faktory většiny aktivit cestovního ruchu a rekreace“ (Vystoupil, Šauer & Holešínská, 2005, 7).

Rekreační využití dané lokality nejvíce ovlivňují tyto faktory:

- Klimatické poměry
- Členitost terénu
- Fauna a flóra
- Hydrologické poměry dané lokality

Z hlediska sociálně společenského využití:

- Personální (úroveň profesionality pracovníků v cestovním ruchu)
- Ekologické (čistota vod, ovzduší, absence skládek)
- Technické a materiální (kvalita dopravních cest, ubytovacích a stravovacích zařízení)
- Kulturní (přístupnost památek, jejich kvalita, možnost jejich rekonstrukce)
- Rekultivace (schopnost majitele o rozvoj dalšího využití daných lokalit)

2.5 Rekreační potenciál vody jako složky přírodního prostředí

Voda je nedílnou součástí cestovního ruchu a volnočasového vyžití. V případě, že existuje možnost provozování vodních aktivit, může tato skutečnost být rozhodující při výběru dané lokality pro trávení např. dovolené nebo jen pro zpříjemnění volného času.

Vodní aktivity neodmyslitelně patří k nejvyužívanějším formám rekreace, které lze spojit s celou řadou sportů, např. s cykloturistikou. Z rekreačního hlediska využití vodních ploch se pak rekreační potenciály dají rozdělit na potenciály vod stojatých a vod tekoucích.

2.5.1 Rekreační potenciál vod stojatých a tekoucích

Podle dělení vod na stojaté a tekoucí můžeme provozovat tyto základní sporty nebo aktivity:

- Plavání
- Rybaření
- Jachting
- Potápění
- Vodní kolo
- Dračí lodě
- Vyhlídkové plavby
- Vodní lyžování
- Windsurfing
- Kanoistika a jiné veslařské aktivity

V mé práci se dále budu zabývat pouze aktivitami provozovanými na stojatých vodách, které jsou specifické pro danou lokalitu Skašovských jezer. Z uvedeného seznamu aktivit pak cíleně popíši první tři, které jsou provozovány nejčastěji a mají význam pro rozvinutí cestovního ruchu a volnočasových aktivit.

2.5.2 Další využití vody a vodních terénů

Zemědělství

Člověk se odnepaměti pokouší nasměrovat vodu tak, aby mu pomohla k životu. Ne náhodou významné starověké civilizace vznikaly u toků velkých řek. Jejich vývoj závisel mimo jiné na schopnosti vybudovat, udržovat a využívat soustavy závlahových systémů pro pěstování zemědělských plodin. Uvádí se, že vyčerpání vody vedlo také k zániku některých kultur. Soustava středověkých rybníků propojená důmyslným systémem kanálů a stok, u nás například na Třeboňsku, se dnes obecně považuje za velké obohacení krajiny. I dnes využíváme vodu nejen pro potřeby domácností, ale také pro průmysl, energetiku a zemědělství. Jedním z ukazatelů, který výmluvně vypovídá o charakteru určitého státu, je právě spotřeba vody a struktura této spotřeby.

Životadárná tekutina

Lidské tělo obsahuje 70 % a rostliny až 90 % vody. Už ztráta 20 % tělesné vody je smrtelná. Člověk potřebuje denně mezi jedním až sedmi litry tekutiny, aby se vyhnul dehydrataci. Na dehydrataci člověk umírá asi během 7 dnů. Závisí to na okolní teplotě, aktivitě, vlhkosti.

Průmyslové odvětví

Průmysl spotřebuje velké množství vody. Velká část této vody je také silně znečištěna a je nutné ji nákladně čistit ve speciálních čistírnách odpadních vod. Obrovskou spotřebu vody mají papírny a chemičky. Pokud tedy šetříme papírem, pak také snižujeme obrovskou produkci odpadních vod z papíren. Snižování spotřeby vody v průmyslu se provádí například zavedením uzavřeného vodního cyklu – voda se v provozu továrny používá opakovaně. Nejde to přirozeně do nekonečna a po nějaké době se i tato voda musí vyměnit. Celkově odebírá průmysl vody přibližně tolik, jako je jí třeba do všech vodovodů. Největší objemy vody se odebírají ke chlazení v energetice.

Doprava

Již od pradávna se vodní toky a plochy využívaly jako jedna z možností při dopravě materiálu i lidí. Za tu dobu význam vodní dopravy neztratil nic na své důležitosti a stále patří mezi klíčové části světové ekonomiky. Vodní doprava je doprava plavbou po vodních

tocích (zejména řekách), umělých i přírodních jezerech, mořích, oceánech i umělých plavebních kanálech a průplavech, a to na vodní hladině nebo pod hladinou.

Zdroj obživy

Hlavně pro přímořské státy je voda (moře) důležitým zdrojem obživy, a to nejen skrze rybolov. Pro mnoho zemí tvoří podstatnou část příjmu hrubého domácího produktu dané země turismus.

Léčivé účinky

Minerální voda, je běžné označení pro vodu se zvýšeným obsahem minerálních látek. Označení se používá například pro přírodní vody s vyšším či alespoň výjimečným obsahem rozpuštěných látek, vody proplyněné, vody s vyšší teplotou či s vyšší radioaktivitou než je u běžných vod v jejich okolí běžné apod. Výjimečnost minerálních vod je kromě jejich fyzikálních či chemických vlastností dána též jejich fyziologickými účinky na živé organismy. Prakticky každá voda v přírodě obsahuje rozpuštěné látky, ani srážková voda není chemicky zcela čistá. Jako minerální vody lze tedy v nejširším slova smyslu označit všechny přírodní vody, v hydrogeologické praxi jsou tak však označovány přírodní podzemní vody, které mají některé zvláštní fyzikální, chemické či fyzikálně-chemické vlastnosti, které je předurčují pro využití léčebné či dietetické. Ostatní vody, obsahující ve větší míře rozpuštěné látky (např. některé vody důlní apod.), jsou označovány jako mineralizované a to i tehdy, jsou-li člověkem využívány, např. k průmyslové produkci. Minerální voda může mít léčivé účinky, ale dlouhodobé pití pouze minerálních vod se nedoporučuje, jelikož pro svůj velký obsah minerálních složek mohou zanášet cévy a zvyšovat krevní tlak.

2.6 Turistika

Podle Louky (et al., 2010, 14) můžeme turistiku definovat jako: „...souhrn činností využívajících aktivní pohyb a pobyt v přírodě k poznávání historických, společenských a přírodních památek, zajímavostí apod.“ Z jeho pojetí turistiky vyplývá, že cílem turistiky je komplexní rozvoj osobnosti s využitím tělesných cvičení ve spojení s kulturně-poznávací činností.

„Turistika je zájmová činnost (sport, koníček, hobby) spočívající v krátkodobém cestování a poznávání prostředí, krajiny, památek, zvyků a lidí. Pak se turista vrací na místa svého obvyklého pobytu.“ Takto popisuje termín turistika **Ottův slovník naučný** (Sv. 25, str. 931). Klasická turistika je pěší a spíše individuální, počátkem 20. století přibyla cykloturistika, později mototuristika a od poloviny 20. století turistika skupinová a organizovaná. Tím vzniká turistický průmysl a cestovní ruch jako stále významnější odvětví hospodářství. V ČR je turistika od 19. století velice oblíbená a komunita turistů rozšířená. Od roku 1888 mají čeští turisté svoji organizaci, Klub českých turistů, který udržuje na území České republiky hustou síť značených stezek pomocí turistických značek.

Historie

Pěší putování do vzdálených krajin začíná patrně náboženskými poutěmi často na velké vzdálenosti (Mekka, řeka Ganga, Santiago de Compostela, Jeruzalém, Řím aj.), při nichž poutníci zároveň sbírali zajímavé zážitky a někdy je pak i publikovali. V české literatuře jsou nejstarší cestopisy z poutí do Jeruzaléma od Martina Kabátníka (1492) nebo Oldřicha Prefáta z Vlkanova (1547). Jinou početnou skupinu poutníků tvořili pocestní studenti a řemeslní tovaryši na vandru.

Turistika v moderním smyslu slova vznikla koncem 18. století v souvislosti s romantismem a s objevem krás divoké přírody, zejména vysokých hor a přímořských krajů. Kolem roku 1800 se také poprvé objevuje slovo turistika, odvozené z francouzského *tour*, okružní cesta, putování. Jedním z prvních slavných turistů v Čechách byl Karel Hynek Mácha. K rozvoji turistiky významně přispěly železnice, které turistům umožnily dopravovat se do vysokohorských oblastí a jiných zajímavých krajin, kde pak začaly vznikat turistické ubytovny, hotely a počátky turismu jako hospodářského odvětví. U nás

hrála turistika významnou roli v poslední fázi národního obrození zejména ve vzdělaných vrstvách. K jejímu rozšíření přispělo i skautské hnutí.

V průběhu 20. století se nejdříve rozšířila turistika po vodě a na kolech, od 30. let i v autě a na motorce. V poválečných letech pronikla turistika i mezi dělníky a začala se organizovat v poznávacích zájezdech a exkurzích, z nichž vznikl masový turismus, dovolené v horách a u moře. Po roce 1989 se otevřely cesty do celého světa, pro organizované zájezdy a pobyty i pro individuální turisty.

Současné trendy

Od 60. let 20. století se organizovaný cestovní ruch stává masovým jevem a jen v mezinárodním cestovním ruchu cestuje ročně téměř miliarda lidí.

Vedle toho však trvá i klasická individuální turistika, pěší, cyklistická, motorizovaná i vodní a vznikají i nové formy turistického cestování, například autostop. Z poznávacích cest mladých lidí a studentů, kteří se snaží cestovat co nejlevněji, vzniklo hnutí batůžkářů (backpackers), kteří obvykle cestují veřejnou dopravou od města k městu nebo od jedné turistické atrakce ke druhé a všechno si nosí na zádech. Někteří přenocují pod širým nebem, například v parcích, jiní využívají levné noclehárny.

Hlavní odvětví pěší turistiky

- Alpinismus - je druh horolezectví provozovaný v horách. Název pochází ze jména horstva Alp, kde klasické horolezectví vzniklo, ale s rozšířením tohoto sportu se význam rozšířil na stejnou činnost v libovolných horách
- Agroturistika - je způsob trávení volného času v typických venkovských podmínkách, někdy i spojenou s dobrovolnou, neplacenou prací v zemědělství. Smyslem je poznání života zemědělců a venkova
- Geocaching - je hra na pomezí sportu a turistiky, která spočívá v použití navigačního systému GPS při hledání skryté schránky nazývané *cache* (v češtině psáno i *keš*), o níž jsou známy její zeměpisné souřadnice
- Outdoor - dnes je tento termín všeobecně chápán jako označení oboru „pobyt v přírodě“ především jako způsob trávení volného času
- Dálkové pochody - je populární forma organizované pěší turistiky. Za dálkový se považuje pochod, který měří 50 km a více v rámci jednoho dne.

2.6.1 Cyklistika a cykloturistika

Cyklistika

Cyklistikou se rozumí jízda na jízdním kole za účelem sportovním, rekreačním, či dopravním. K populárním sportovním soutěžím patří nejrychlejší zdolání tratě vlastním úsilím na cyklistické dráze, silnici nebo v terénu.

Cyklistika s rekreačním zaměřením se nazývá cykloturistika, která zaznamenala největší rozmach po rozšíření horských a trekových kol. Ruku v ruce se vzrůstající oblibou vzniklo nespočet cestovních kanceláří, specializujících se na tento tržní segment a na jakoukoli destinaci. Rozvoji cykloturistiky pomáhá stále větší počet cyklotras a cyklostezek, které poslední léta vznikají kolem měst a obcí.

Cykloturistika

Cykloturistika je moderní a rychle se rozvíjející oblast turistiky, která je úzce spojena s využitím jízdního kola jako dopravního prostředku. Při přepravě na jízdním kole nejde jen o dosažení určitého cíle, je také jedním z motivů cestovního ruchu (Čertík 2001).

V posledním desetiletí se cykloturistika stává stále významnějším odvětvím cestovního ruchu. Její oblast je velmi různorodá – každý si určí svou náročnost. Tato různorodost má za následek velkou atraktivitu tohoto produktu. K rozvoji cykloturistiky také velmi přispívá současný životní styl a ekonomické trendy – zdravý životní styl, šetrný cestovní ruch, aktivní dovolená místo pasivního ležení na pláži – to vše má na rozvoj pozitivní dopad.

Cykloturistika nabízí kulturní i fyzické zážitky dle nároků, požadavků a schopností každého účastníka. Na rozdíl od cestování autem, vlakem či autobusem umožňuje poznávat krajinu, kterou se jízda ubírá. Došlo ke změně od původní podoby, kdy byla cykloturistika považována za velmi levnou možnost cestování. V současné době dochází k zvyšování nároků na kvalitu ubytování a dalších služeb s tímto spojených.

Většinu cyklistů (turistů) tvoří obyvatelé ekonomicky vyspělých zemí, kteří buď nemají děti, nebo nežijí v domácnosti s osobou do 16-ti let. Hlavní cílovou skupinou jsou tedy osoby „před dětmi“, bez dětí a takzvaná generace třetího věku, které nemají problém s financemi. V současné době můžeme ovšem zaznamenat i růst takto trávených rodinných

dovolených. Hlavním motivem takové dovolené je relaxace, umožňující ženám vychutnat si přírodu a rodinnou dovolenou a mužům sportovní výkon. Že je cyklo dovolená hlavně způsobem relaxace dokazuje i fakt, že nejčastěji ujetá vzdálenost nepřesahuje 30 kilometrů za den a preferovaným terénem jsou venkovské a lesní cesty. Pravidelným provozováním cyklistiky přispíváme k udržení psychického a biologického zdraví a zároveň tím snižujeme riziko onemocnění metabolickými, či kardiovaskulárními nemocemi (Carnall, 2000).

2.6.2 Historie cyklistiky a cykloturistiky

První zmínky o cykloturistice pocházejí z druhé poloviny 19. Století – od prvního moderního bicyklu v roce 1861, přes první cestu kolem světa v roce 1896, až po první cyklistické asociace vznikající ve Spojeném království, Francii a Spojených státech amerických. Ve třicátých letech se cykloturistika stala oblíbeným způsobem relativně levného cestování. Po druhé světové válce tato oblíbenost však klesá spolu s rostoucí oblibou automobilu. Tak je tomu až do 70. let, kdy se díky trendu *zpět k přírodě* stává jízda na kole opět oblíbenou aktivitou.

Cykloturistika má velkou budoucnost. Spolu s propagací jako životního stylu a investicemi do infrastruktury je důvodem i rozsáhlá cílová skupina. Lidé 55+, mladí 18-30 a rodiny s dětmi v mnohém zabezpečí, že budou dorůstat stále nové generace cyklistů. Z mladých se stanou rodiče s dětmi, z těch pak skupina 55+, která bude během následujících dvaceti let opravdu silně zastoupena. Ve prospěch mluví i fakt, že jezdit na kole umí skoro každý a také skoro každý kolo vlastní.

2.6.3 Cyklotrasa

Cyklistická trasa (cyklotrasa) je trasa pro cyklisty označená orientačním dopravním nebo turistickým značením. Cyklotrasa by měla účelně spojovat místa, mezi nimiž lze předpokládat cyklistickou dopravu, a to komunikacemi, které jsou vhodné pro jízdu na silničním jízdním kole.

Cyklistická trasa může být vedena místy po stezce pro cyklisty, místy po vozovce nebo vyhrazeném jízdním pruhu. Běžné cyklotrasy by měly být vedeny jen po pozemních komunikacích s povrchem silniční kvality, některé jsou vedené i po nezpevněných cestách v terénu.

Pro cyklistické trasy s převažujícím turistickým účelem se používá i označení cykloturistická trasa. To se někdy používá i v zúženém významu pouze pro nesilniční trasy v náročnějším terénu. V praxi se náročnější trasy nevhodné pro silniční kola označují zkratkou MTB (mountain bike, horské kolo). Při jízdě po cyklotrase by měl cyklista dodržovat všechna ustanovení, přičemž dopravní značení zde má pouze informační a orientační charakter.

<http://www.cyklotoulky.cz/clanky/clanky-display/cyklotrasy/zahranici/e>

V Česku jsou trasy pro cyklisty od roku 1997 značeny speciálním turistickým značením. Od roku 2001 jsou pro značení cyklotras používány i speciální směrové dopravní značky zavedené od 31. ledna 2001 vyhláškou č. 30/2001 Sb. Cyklotrasa může být také vedena v některých místech i po cyklostezce, taktéž po vozovce, případně vyhrazeném jízdním pruhu (Ondráček , Hřebíčková, 2007,79).

2.6.4 Cyklostezka

Neboli stezka pro cyklisty je pozemní komunikace nebo její jízdní pás vyhrazený dopravní značkou pro jízdu na jízdním kole. Pro jejich uživatele to znamená, že toto dopravní značení jsou povinni respektovat a dodržovat přesně stanovená pravidla. Dopravní značení je umístěno vždy na začátku a na konci cyklostezky. Ta je určena pouze pro cyklistickou dopravu. Automobilová a motocyklová doprava je z ní vyloučena. Pravidla silničního provozu povolují užití cyklostezky též například jezdcům na kolečkových bruslích, lyžařům a pod. Mohou jí však užívat i chodci a to zejména v případě, že jde o společnou trasu jak pro chodce, tak pro cyklisty. (Ondráček, Hřebíčková 2007,80).

Cyklostezky jsou velmi rozšířené v některých západoevropských státech (obzvláště v zemích Beneluxu a Německa), ale i v rovinatých českých městech (například Hradec Králové a Pardubice). Pojem cyklostezky je nutno rozlišit od cyklotrasy, která znamená orientační směrové vedení cyklistů a může být vedena jak po cyklostezkách, tak i po vhodných komunikacích společných se silniční dopravou.

<http://www.cyklotoulky.cz/clanky/clanky-display/cyklotrasy/zahranici/e>

2.6.5 Cyklistika a zdraví

Řada studií z různých zemí potvrzuje, že jízda na kole a jiné aktivity, při nichž roste energetický výdej, zvyšují obranyschopnost organismu proti chorobám. Z těchto studií vyplývá, že:

- pravidelná jízda do zaměstnání na kole přiblíží stupeň fyzické kondice zaměstnanců na úroveň o deset let mladších jedinců,
- ti, kteří od svých 35 let ujedou 95,56 km (60 mil) týdně, si tím prodlouží život přibližně o dva roky,
- cyklistika jako součást normální denní aktivity může poskytnout stejné zlepšení fyzického stavu jako speciální tréninkový program,
- půlhodinka jízdy každý den v týdnu je vynikající prevencí proti civilizačním chorobám.

Nedostatek pohybu je jedním z hlavních rizikových faktorů srdečně-cévních nemocí. Pro zdravého člověka platí, že čím vyšší rychlost a více kopců, tím lépe. Kardiaci by naopak měli dávat přednost rovinám.

Cyklistika je vhodná i pro lidi, kteří již mají nějaké zdravotní problémy a potřebují si zlepšit svoji kondici a ochablé svaly. Šetří totiž takzvané velké klouby - zejména kolena a kyčle a je pro člověka hned po chůzi nejpřirozenějším pohybem. Jezdit na kole tedy mohou lidé obězní, protože pro ně není vhodné běhání, které škodí již zmíněným kloubům.

Jízda na kole má i svá negativa: zatěžují se při něm jenom některé svaly a ty ostatní zahálají. Cyklista totiž jede v podstatě v předklonu, má místně zakloněnou hlavu, aby dobře viděl na cestu, horní končetiny svírají řídítka a jen nohy "pracují". Vzniká svalová nerovnováha, která se projevuje přetížením svalů v oblasti krční páteře, zatímco svaly na přední straně trupu, které žádnou námahu nemají, stejně jako svaly na břicho, ochabují. Rizikem je i zkrácení ohybačů kolenních kloubů. Je tedy dobré kompenzovat pohyb nějakým jiným sportem. Ideálním doplňkem k jízdě na kole je plavání.

<http://www.nadacepartnerstvi.cz/doprava/cyklistika-zdravi>

2.6.6 Popularita

Popularita cyklistiky v posledních letech rapidně stoupla. Je velmi účinným a efektivním způsobem dopravy na kratší vzdálenosti. Oproti motorové dopravě poskytuje mnoho benefitů. Mezi největší patří to, že:

- lze ji provozovat v jakémkoli věku,
- není až tak finančně náročná,
- cyklista se může krajinou při jízdě kochat a je s ní více spjat.
- zároveň dělá něco pro své zdraví a
- v neposlední řadě šetří přírodu.

O důležitosti cyklistiky jako vhodné dopravní a volnočasové alternativy svědčí i to, že nejen vládní, ale hlavně regionální správní instituce investují prostředky do výstavby cyklostezek, stojanů a jiných forem podporujících cyklisty. Obzvláště v přeplněných městech je doprava kolmo mnohdy rychlejší než automobilem, či městskou hromadnou dopravou. O problémech s parkovacím místem ani nemluvě. U nás se teprve rozvíjí to, co v zemích vyspělé západní Evropy (Dánsko, Nizozemí, Rakousko, Německo) je již samozřejmostí. O tom, že cyklistika není jen okrajovým zájmem, ale celoevropskou otázkou svědčí projekt EuroVelo.

EuroVelo je síť evropských cyklistických stezek, kterou organizuje Evropská cyklistická federace jako projekt 12 dálkových tras napříč celým evropským kontinentem. Celková délka projektovaných tras je přes 60 000 km, ze kterých je již přes 20 000 km v provozu.

Tratě projektu EuroVelo jsou zamýšleny pro cykloturistiku po Evropě, ale jsou také používány pro místní cestování. Trasy jsou tvořeny jak existujícími cyklostezkami a silnicemi, tak i s navrhovanými a plánovanými stezkami, které jsou potřebné pro jejich propojení. Dosud není žádná z tras zcela dokončena, některé trasy jsou dokončeny více, jiné méně. Třináctou trasou má nejnověji být Stezka železné opony, kterou podporuje i Evropská komise. Tato stezka má procházet 14-ti státy a je založena primárně na historické kultuře a přírodě, kterou vede. Hranice, která dříve rozdělovala západ a východ, neúmyslně přispěla k zachování důležitých ekosystémů, které je dobré navštívit na prostředku, který k nim bude šetrný.

Z důvodu ekonomické krize není projekt EuroVelo momentálně financován Evropskou unií, projekt by však v budoucnu rád podporu EU získal.

3. Cíle a úkoly práce

Práce je zaměřena na návrh nové cykloturistické trasy v oblasti Skašovských jezer. Díky průzkumu bych rád získal ucelený pohled na aktuální situaci v dané oblasti a navrhl změny pro zlepšení stávající situace cykloturistiky. Jedná se o oblast, která může návštěvníkům hodně nabídnout, ale stávající situace nevyužívá široké nabídky zastavení v této oblasti, proto je mým hlavním úkolem tyto památky a zajímavosti vyzdvihnout a využít pro návrh nové cykloturistické trasy v okolí těchto pramenů informací a poznání.

3.1 Hlavní cíl práce:

Hlavním cílem bakalářské práce je analýza současného stavu rekreačního využití lokality Skašovských jezer a perspektivy dalšího rozvoje.

3.2 Dílčí cíle:

Charakteristika dané lokality z pohledu rekreačního využití

- Analýza aktuálního stavu
- Návrh zbudování nové cykloturistické trasy
- Návrhy nových typů produktů

3.3 Úkoly práce

- Sběr dat z informačních pramenů a studium literatury.
- Popis dané lokality
- Tvorba dotazníku
- Dotazníkové šetření
- Zpracování výsledků

4. Metodika práce

Ke zpracování své bakalářské práce jsem použil jednu ze základních metod v sociologickém výzkumu, kterou je primární a sekundární sběr informací. K primárnímu sběru dat mi jako zdroj informací posloužil strukturovaný dotazník a metoda introspektivní. V sekundární analýze jsem pak použil zdroje informací z dostupné literatury a globálního prostředku, kterým je internet.

4.1 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření je jedna ze základních sociologických technik sběru informací, postavená na získávání empirických údajů prostřednictvím dotazníku. Tento výzkumný nástroj je v podstatě předtištěným souborem otázek, na něž jsou vyžadovány písemné odpovědi od respondentů. Může obsahovat otázky otevřené i uzavřené. Rozvržení otázek má sledovat myšlenkové postupy respondentů, jimž je dotazník určen. Vhodná výstavba dotazníku příznivě ovlivňuje jeho návratnost a správné vyplnění (Velký sociologický slovník, 1996).

Dotazník můžeme pro jeho nespornou výhodu poměrně nenáročného získání informací od většího počtu respondentů považovat za nejpoužívanější výzkumnou techniku. (Čihovský, 2006, 15)

4.2 Introspektivní metoda

Introspektivní metoda využívá vlastní a osobní znalosti, dále pak zkušenosti výzkumníka na základě účasti v dané problematice.

4.3 Primární sběr dat

Primární sběr dat znamená originalitu sesbíraných a sousledně postavených dat, která jsou sesbírána poprvé a nejsou uvedena v žádné další publikaci.

4.4 Sekundární sběr dat – sekundární analýza

V sekundární analýze se používají informace, které jsou volně přístupné a mohou se získávat z různých pramenů. Jejich pozitivem je rychlá a snadná dostupnost, použitelnost a téměř žádné náklady na jejich pořízení.

4.5 Metoda statistická

Statistickou metodu jsem použil ve výsledkové části ke grafickému zpracování dotazníků od respondentů, kteří odpovídali na již vypracované otázky.

4.6 Návrh dotazníku pro metodu řešení

Dotazník je uveden v příloze č. 1.

5. VÝSLEDKY

5.1 Analýza současného využití dané lokality

V této kapitole se budu zabývat historií a vznikem dané lokality a popisem zde nejčastěji provozovaných sportovní aktivit.

5.1.1 Historie a vznik Skašovských jezer a Tovačovských rybníků

Tovačovská jezera se nacházejí jihovýchodně od města Tovačov nedaleko soutoku řeky Moravy a Bečvy. Jejich celková rozloha činí 328 ha. Nadmořská výška tohoto téměř rovinnatého území se pohybuje v rozmezí 195-210m. V současné době probíhá na jezerech těžba šterkopísku.

Ve druhé polovině 18. století se na většině tohoto území rozkládal Skašovský rybník, jehož hráze byly zpevněny stromovou výsadbou. K jeho vysušení došlo v rámci obecného trendu posledních dvou desetiletí 18. století. Rybník byl přeměřen na zemědělsky využitelnou půdu, kdy se při severní hranici objevily první náznaky těžební činnosti.

Areál Tovačovských jezer v současnosti tvoří čtyři samostatné vodní plochy. Jezero I – sever je vodárenským zdrojem a významnou zásobárnou pitné vody pro široké okolí. Na jezeře je vyhlášeno I. pásmo hygienické ochrany. Dalšími jezery jsou jezero III. - Anínské, Jezero IV. – Skašovské a ještě jezero II. - Troubecké.

Na jezeře č. IV se nachází areál Jachtklub Tovačov, který bývá v letních měsících hojně navštěvován příznivci jachtingu. Na tomto jezeře stále probíhá intenzivní těžba šterku. Jezero Anínské je svou rozlohou největší ze všech čtyř jezer a zároveň je rájem rybářů z celé republiky. V roce 2007 se zde konal I ročník mezinárodního závodu v lovu velkých kaprů. V jezeře je také možné ulovit i trofejní sumce. Výkon rybářského práva je na jezerech rozdělen. Jezero - I sever je vlastnictvím společnosti VaK a.s. Přerov a výkon rybářského práva zde zajišťuje Českomoravský rybářský svaz Ostrava prostřednictvím MO ŘS Tovačov. Na ostatních jezerech zajišťuje výkon rybářského práva druhý vlastník, kterým je společnost Českomoravský šterk a.s., Mokrá. Řízení koupání je v současné době povoleno pouze na vlastní nebezpečí a to na jezeru Rašovském pod záštitou města Tovačov, kdy na jezeře je bójemi vyhrazena hranice po, kterou je možné se koupat.

5.1.2 Vznik mikroregionu

Oblast Skašovských jezer je situována mezi Českým masivem a Karpaty v oblasti Středomoravské nivy Hornomoravského úvalu v nadmořské výšce 195-197 m n. m. Ke vzniku této oblasti došlo v průběhu alpsko karpatského orogenu a jedná se o tzv. příkopovou propadlinu. Tato se vytváří tektonickými liniemi, které byly zřejmě založeny v době hercynského orogénu.

Jednoduše se dá říci, že oblast Skašovských jezer je ohraničena třemi obcemi a to městem Tovačov a vesnicemi Troubky a Lobodice. Město Tovačov je společně s obcí Troubky a Lobodice součástí **Mikroregionu Střední Haná**.

Mikroregion Střední Haná vznikl seskupením 16-ti spádových měst a obcí – *Chropyně, Ivaň, Kojetín, Křenovice, Lobodice, Měrovice nad Hanou, Němčice nad Hanou, Obědkovice, Oplocany, Polkovice, Stříbrnice, Tovačov, Troubky, Tvorovice, Uhřetice a Záhřeb*.

Obce mikroregionu administrativně - správně přísluší až do tří bývalých okresů (Přerov, Prostějov a Kroměříž) a tedy krajů Olomouckého i Zlínského a leží zhruba uprostřed mezi centry Střední Moravy – Olomoucí, Přerovem, Prostějovem a Kroměříží.

Mikroregion Střední Haná patří s cca 23 a půl tisíci obyvateli a šestnácti obcemi mezi větší existující mikroregiony kraje i regionu Střední Moravy. Přesto vzhledem k tomu, že se jedná spíše o venkovský region, kde výrazně nedominovala žádné město, je aktivním a přirozeným mikroregionem.

Mezi logické souvislosti, proč mikroregion vznikl, patří nejen geografická blízkost, ale i spojení kulturními, historickými tradicemi a také společnými problémy. Právě možnost operativnějšího a schůdnějšího řešení těchto problémů, efektivnějšího čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu i z fondů Evropské unie, byla hlavním impulsem k založení.

Přirozenými spádovými centry mikroregionu Střední Haná jsou města Kojetín a částečně i Tovačov, Chropyně a Němčice nad Hanou, a to jak z pohledu pracovních příležitostí, podnikání, tak i z pohledu sociálního vybavení, služeb, školství, zdravotní a sociální péče nebo nabídky sportovních a kulturních příležitostí.

Jako reakce na závažné potřeby regionu byla založena počátkem roku 1996 Regionální agentura pro rozvoj Střední Moravy se sídlem v Olomouci (RARSM). Její hlavní rolí je vyvíjet a propracovávat vize a strategie komplexního rozvoje regionu,

koordinovat jejich realizaci a podporovat řešení problémů přesahujících rámec a možnosti jednotlivých obcí.

5.1.2.1 Vize a strategické cíle mikroregionu

Vizí mikroregionu je zvýšení životní úrovně obyvatel obcí mikroregionu, hospodářský, sociální a kulturní rozvoj mikroregionu s ohledem na zachování typického krajinného rázu území. Zvýšení přitažlivosti mikroregionu pro domácí i zahraniční návštěvníky.

K naplnění této vize si mikroregion stanovil tyto strategické cíle:

- Podpora ekonomického rozvoje cestou efektivnějšího využívání potenciálu mikroregionu s důrazem na jeho konkurenceschopnost a zvyšování kvality.
- Podpora malého a středního podnikání, cílená na zvyšování příjmů z cestovního ruchu a zvyšování zaměstnanosti.
- V kulturní krajině trvale uchovat typický krajinný ráz Střední Hané se všemi tradičními prvky. Zachování mikroregionu jako jedné z ekologicky nejčistších oblastí ČR.
- Vytvořit podmínky pro rozvoj bydlení, služeb, vzdělání a současně i kulturního, sportovního a společenského vyžití obyvatel mikroregionu.
- Vytváření podmínek pro malé střední podnikání, zvýšení hospodářského růstu a konkurenceschopnosti založené na místní tradici a potenciálu pracovní síly.
- Podnikatelské záměry a přístup k financím.
- Vzdělávání v oblasti managementu.
- Zajištění relativně rychlé, bezpečné a přitom ekologicky přijatelné dopravní dostupnosti regionu a všech jeho částí.
- Obnova a rozšíření technické infrastruktury v obcích. Udržení a ochrana kvalitního životního prostředí.

5.1.2.2 Turistika a cestovní ruch mikroregionu

Mikroregion Střední Haná má z pohledu cestovního ruchu poměrně specifické postavení. Má svým návštěvníkům co nabídnout, mezi pozitivní skutečnosti a přednosti patří například celá řada kulturních památek, přírodních zajímavostí, ale i klimatické podmínky vhodné pro celoroční rekreaci, lesy, pořádané společenské a kulturní akce nebo rozšiřující se síť cyklostezek. Na druhé straně mikroregion nepatří mezi standardní turistické destinace.

Současnou cílovou skupinou, z níž se mohou rekrutovat turisté a další návštěvníci, jsou zejména lidé z Olomouckého kraje, okolních krajů (Moravskoslezského, Zlínského, Jihomoravského), kteří hledají příležitosti k aktivnímu trávení volného času. Významnou skupinou hostů se mohou stát i turisté z Německa, Nizozemí nebo Polska, mikroregion Střední Haná má do budoucna výrazný potenciál.

Vedle existence kulturního a přírodního potenciálu je nutné mít vybudovanou síť služeb, která návštěvníkům umožní příjemnější i delší pobyt. Jde zejména o stravovací a ubytovací zařízení, volnočasový program – příležitosti pro sportovní, společenské a kulturní vyžití. Přestože i v tomto směru se situace ve městě Kojetín i v mikroregionu neustále zlepšuje, jednoznačnou skutečností zůstává, že zde chybí vhodné ubytovací kapacity.

(www.strednihana.cz)

5.1.2.3 Předpoklady rozvoje cykloturistiky v regionu

Rovinatý ráz krajiny Střední Hané je ideálním místem pro procházky a cykloturistiku. Mikroregionem prochází Moravská dálková cyklotrasa od Olomouce směrem na Kroměříž. Na ni se napojují místní cyklotrasy, např. do Přerova, Němčic apod. Můžete se zastavit na hrázi Tovačovských rybníků či pískoven, sledovat přírodu a rybáře, v lužních lesích se přidat k houbařům nebo si odpočinout a zaplavat ve sportovních areálech v Kojetíně a v Chropyni. Zde je vyhřívané koupaliště s tobogánem. Střední Haná je doposud neobjeveným místem relaxace a má ty nejlepší předpoklady k dalšímu rozvoji. Tenisové kurty jsou v Kojetíně, Chropyni, Tovačově a Polkovicích. (www.strednihana.cz)

5.1.2.4 Konkretizace rozvoje

Rybářství

Carp Tovačov je extrémním závodem v lovu kaprů, který vznikl v roce 2007. Od tohoto roku se zde každoročně scházejí týmy z Česka, Slovenska, Ukrajiny a přibývá také dalších týmů z jiných koutů světa. V roce 2011 už to bylo celkem 40 týmů s celkovým počtem 120 účastníků. Mezi účastníky závodu jsou i šampioni, kteří slaví úspěchy na celosvětových akcích.

Jak popsal mluvčí závodu Petr Tydlačka, pravidlem soutěže je, že se loví po celý týden kapři od délky 65 centimetrů a za každých 10 gramů váhy získá tým 1 bod. Šupináči se po vylovení vracejí zpět do vody, rozhodčí jsou přítomni ve dne i v noci a ulovené ryby jsou tak váženy téměř okamžitě. Cílem soutěže je tak ulovit co nejvíce bodovaných ryb.

Závod v Tovačově má díky své jedinečnosti skvělou pověst nejen mezi domácími rybáři, ale i v zahraničí. Po celý průběh akce je možno na internetu on-line sledovat průběh vlastního závodu. Podle organizátorů se tak můžou jezera stát jednou z nejvyhledávanějších rybářských lokalit v celé republice.

Jachting

Jachting je provozován na jezeře I a je zastřešován oddílem jachtingu TJ Sokol Tovačov. Tento oddíl byl založen v roce 1965. V samých začátcích byla činnost tohoto oddílu značně ztížena, a to z důvodů uzavření prostor těžby šterkopísku, pro jakoukoliv sportovní a rekreační činnost. V této době se již projevoval zákaz pohybu osob a rekreace v pásmech hygienické ochrany, byť paradoxně v těchto pásmech byla největší těžba šterkopísku v ČSSR. Od roku 1972 nejsou již žádné zmínky o tomto oddílu, rekreační plachtění se tak odehrává zejména na Hradeckém rybníku a na jezeře I v oblasti Chalupy.

Dne 9. října 1985 byla svolána schůze TJ Sokol k projednání záležitostí souvisejících s rekreací na vodní ploše jezera Tovačov I. Tento den je tak považován za den opětovného založení oddílu jachtingu. Posledním aktem k založení oddílu jachtingu se stala skutečnost, že oddíl jachtingu získal souhlas od MNV Tovačov k prodeji nemovitosti Chalupa i s pozemkem. Od tohoto roku se pak usilovně pracuje na vybudování kompletního zázemí pro tento oddíl. Výsledkem je vybudování areálu i s loděnicí.

Na začátku nového tisíciletí bylo již zřejmé, že jachtingový klub je přes prvotní potíže pevně zakořeněn na mapě českého jachtingu. Vždyť mezi 134 oddíly v rámci

Českého svazu jachtingu byl hodnocen na 37 místě. Pravidelně se účastní MČR i zahraničních regat v několika třídách.

V současnosti se oddíl s areálem dostal do povědomí jachtařů z mnoha oddílů z celé republiky. Celkově splňuje nároky na ubytování, parkování a veškeré zázemí pro pobyt desítky závodníků, což nám závidí mnoho klubů, které mají více než dvacetiletou jachtařskou tradici. Budoucnost oddílu jachtingu je zajištěna. Členové současní i minulí předali dětem, vnukům, pravnučkám a dalším něco, co stojí za snahu o to pečovat a zvelebovat.

Koupání

Tovačovská jezera byla vždy vyhledávaným místem pro letní koupání a to i přes přísný zákaz, který zde byl hlavně proto, že slouží jako zdroj pitné vody pro přerovský region a stále zde probíhá těžební činnost.

Annínské jezero je z komplexu Tovačovských jezer prvním jezerem, kde byla ukončena těžební i rekultivační činnost a zrušen dobývací prostor. V roce 1997, kdy ho zaplavila povodňová vlna, už z něj nemůže být brána pitná voda. V roce 2010 se tak vodní plocha stala místem pro vytoužené a dlouho očekávané koupání nejen místních obyvatel. Českomoravské šterkovny ve spolupráci s městem Tovačov, které na svá bedra vzalo provoz i údržbu, vyčistili tři pláže, které osadili toaletami a najali brigádníky, kteří se v letním období starají o pořádek a bezpečnost. Místo se tak stalo přírodním koupalištěm, které je tak paradoxně jediným možným místem pro takové využití v nejbližším okolí Tovačova. Proč paradoxně? Tovačov má snad ve svém katastru nejvíc vodních ploch ze všech měst na Moravě. Ty však z hlediska svého poslání slouží výhradně pro chov ryb nebo mají statut dobývacích prostorů.

Cykloturistika

Cyklostezka Bečva, jak už sám název napovídá, prochází příjemnou krajinou oblastí kolem řeky Bečvy, velká část cyklostezky je vedena po nově vybudovaných úsecích s vyloučením motorové dopravy. Část trasy je vedena po málo frekventovaných místních komunikacích a zpevněných lesních a polních cestách a skutečné minimum trasy zatím musíte absolvovat po silnicích. I tady se však připravují projekty, které zajistí, že od pramenů Vsetínské a Rožnovské Bečvy až po soutok Bečvy s řekou Moravou budete moci projet bez obav po skutečné cyklostezce.

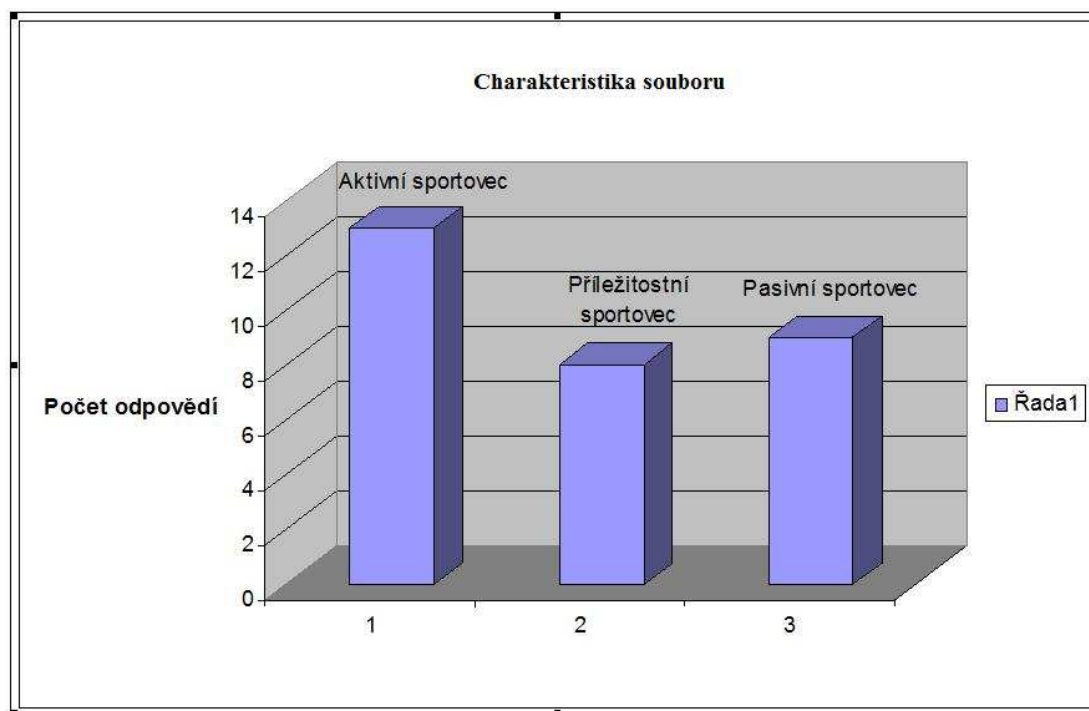
Cyklostezka vede krásnou přírodou Beskyd. Navštívit můžete řadu známých i méně známých míst, počínaje velmi populárním rožnovským skanzenem přes města Vsetín, Valašské Meziříčí, Hranice, Lipník nad Bečvou nebo Přerov a jejich zajímavé památky. Přímo na trase nebo v jejím těsném sousedství můžete navštívit muzea, zámky a hrady.

5.2 Výsledky dotazníkové metody

Dotazníkovou metodu jsem použil přímo na místě stávající cyklostezky v lokalitě Skašovských jezer. Cílovou skupinou byli návštěvníci této lokality, kteří zde trávili volný čas různými volnočasovými aktivitami např. na kole, pěšky, nebo zde byli rybařit. V potaz jsem bral např. věkovou kategorii, nebo vzdálenost od bydliště, ale hlavními otázkami byla spokojenost se stávajícími trasami. Čas jsem si vybral nedělní dopoledne, protože dle mého názoru je to čas, kdy nejvíce lidí chodí za odpočinkem do přírody. Bylo zpracováno na 30 vrácených dotazníků, které ovšem odpovídaly zhruba počtu 80 až 100 dotazovaných, jelikož jeden dotazník zpracovávala větší skupina respondentů. Kategorie typu věk nebo druh sportu se lišily, kategorie typu spokojenost se značením nebo návrh nové trasy byly v drtivé většině za jedno. Malou výjimkou byli rybáři, kteří zde jezdí pravidelně, na lokalitu jsou zvyklí, ostatní návštěvníci je spíše vyrušují a jejich názory na značení či revitalizaci byly spíše flegmatické až záporné. Výsledky mé práce uvádím níže.

Zpracování otázky č. 1.

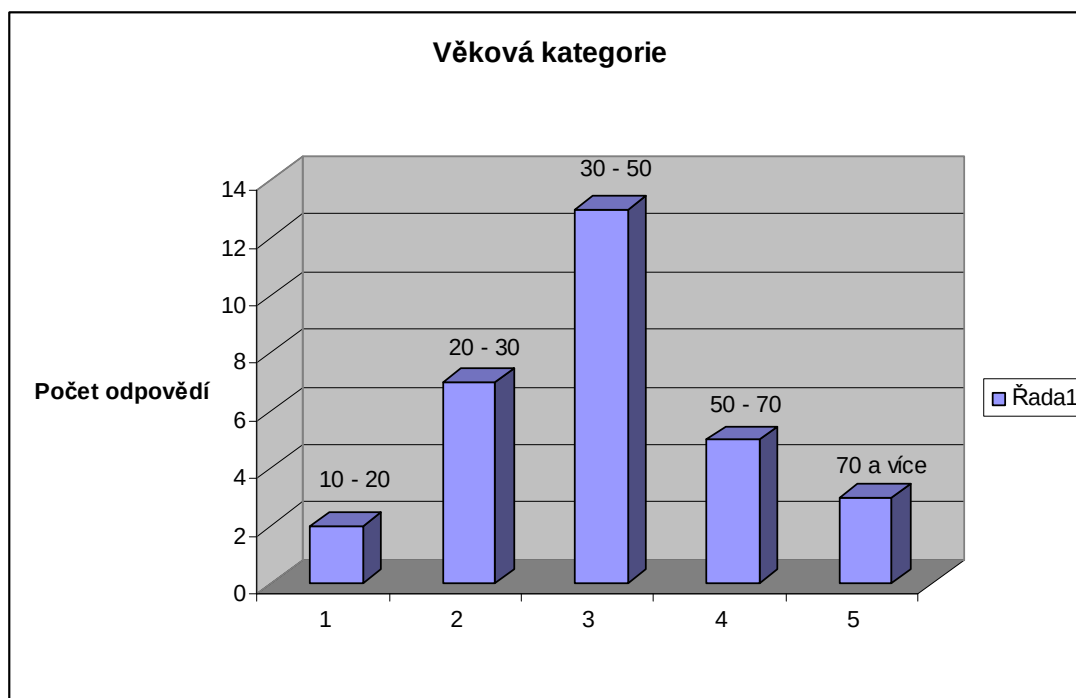
Graf č. 1. Charakteristika souboru

Třináct z dotazovaných návštěvníků bylo aktivními sportovci typu cyklisti, mezi příležitostné sportovce, kterých bylo 8 patřili zejména plavci a 9 pasivních sportovců byli zejména rybáři, nebo mladé páry, které si chtěli zpříjemnit nedělní dopoledne.

Zpracování otázky č. 2.

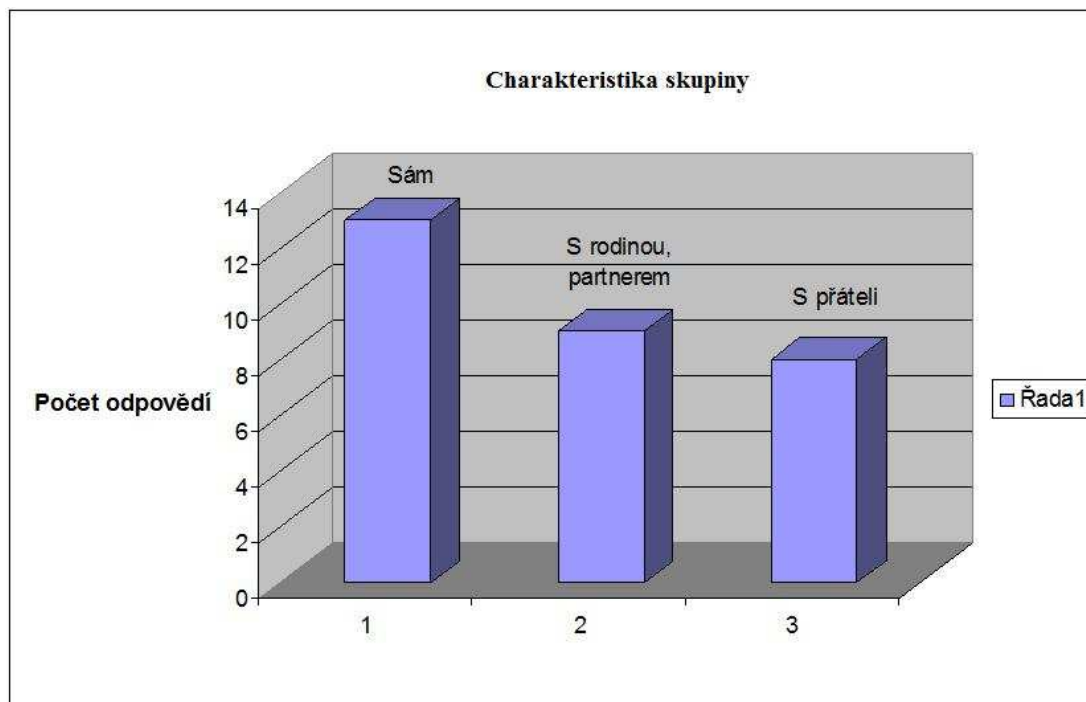
Graf č. 2. Věková kategorie respondentů

Věková kategorie byla rozmanitá. Od 10 do 20 byli 2 respondenti, mezi 20 a 30 bylo 7 návštěvníků, mezi 30 a 50 roky bylo 13 výletníků, mezi 50 a 70 bylo 5 nadšenců a nad 70 let byli 3 návštěvníci.

Zpracování otázky č. 3.

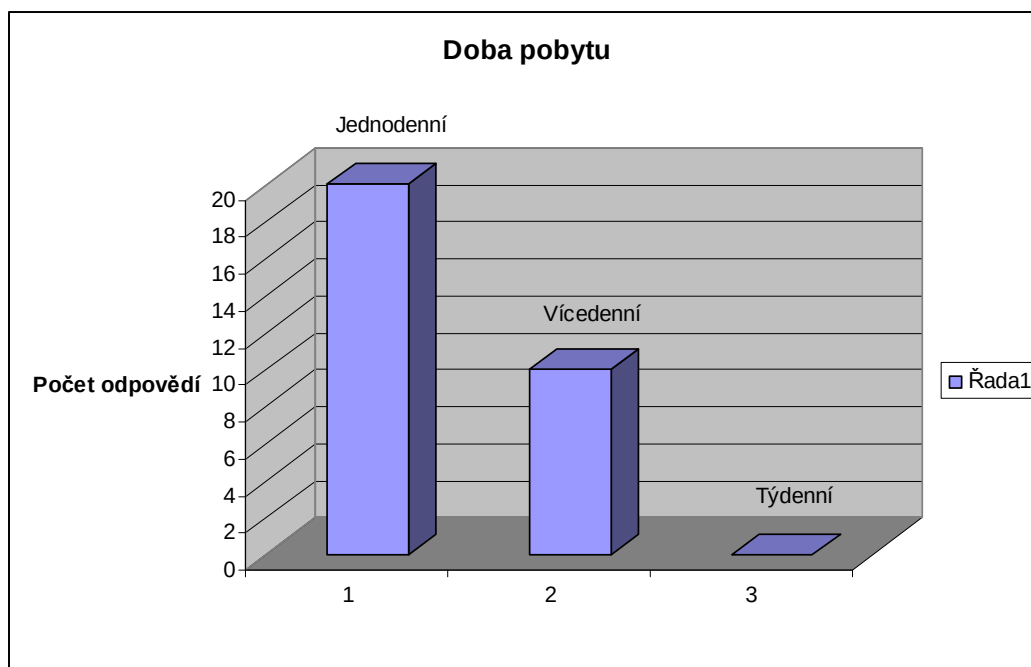
Graf č. 3. Charakteristika skupiny

Z 30ti dotazovaných respondentů bylo 13 samotných sportovců, 9 s rodinnými příslušníky a 8 s přátelskou skupinkou.

Zpracování otázky č. 4.

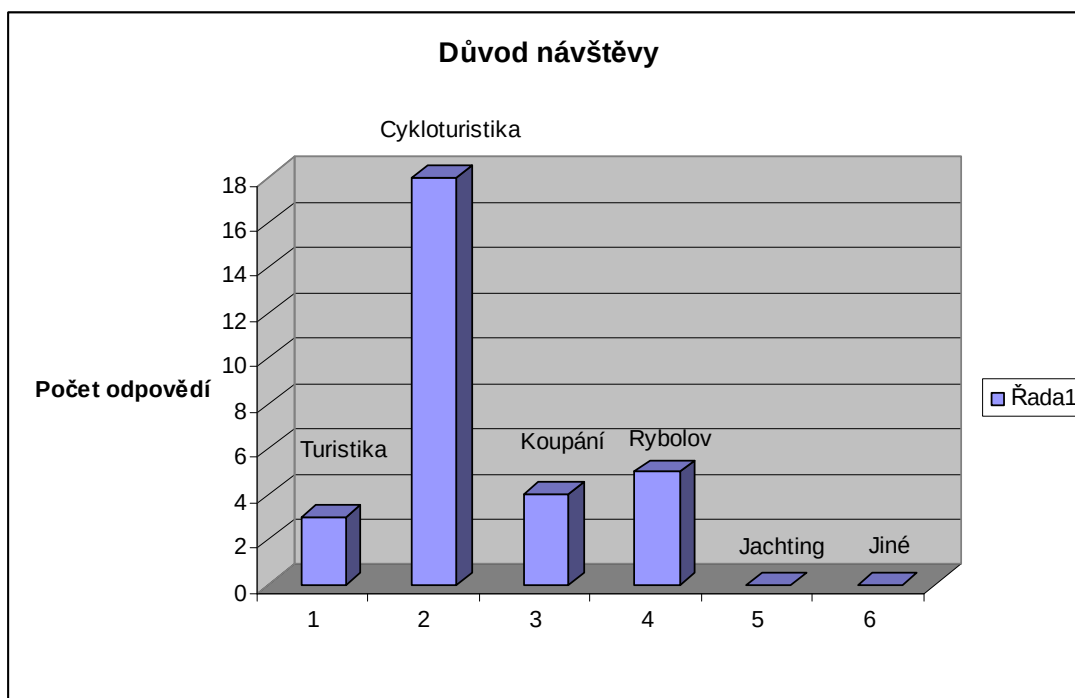
Graf č. 4. Doba pobytu

Převážnou většinu respondentů tvořili návštěvníci, konkrétně 20, kteří sem zavítali na jednodenní pobyt. Zbýlých 10 trávilo prodloužený víkend, ale nikdo zde nebyl na celý týden.

Zpracování otázky č. 5.

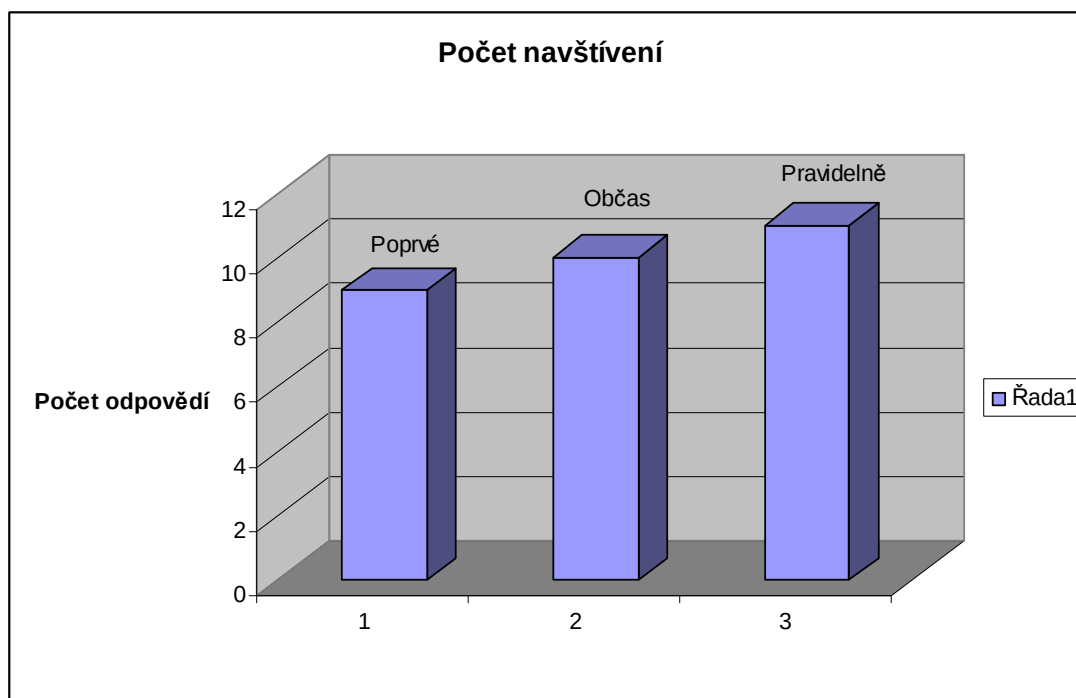
Graf č. 5. Důvod návštěvy

Za turistikou sem přijely 3 skupinky obyvatel v důchodovém věku, na kolo vyrazilo 18 návštěvníků/skupinek, zaplavat si přijely 4 skupinky mladých lidí a za tichým sportem, rybařením, zde zavítalo 5 samotných rybářů. Za jachtingem či jinou sportovní aktivitou zde nedošel nikdo.

Zpracování otázky č. 6.

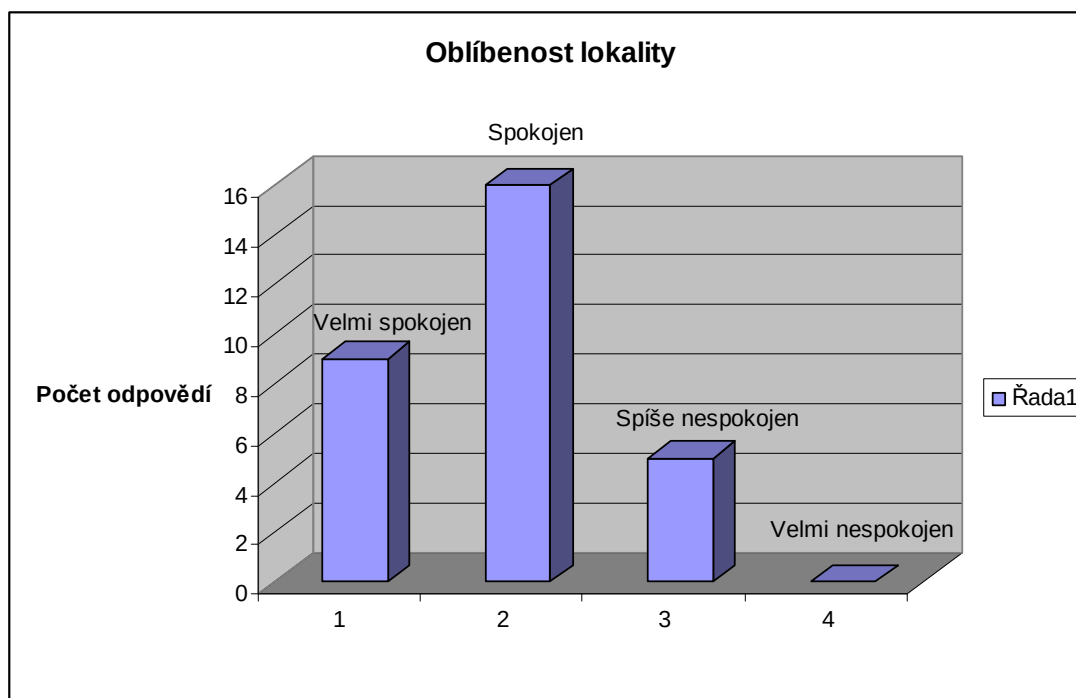
Graf č. 6. Počet navštívení

Tato lokalita patří mezi oblíbená místa pro trávení volného času, protože 10 z dotazovaných toto místo navštěvuje občas, 11 pravidelně (hlavně cyklisti a rybáři) a pouze 9 návštěvníků zde bylo poprvé.

Zpracování otázky č. 7.

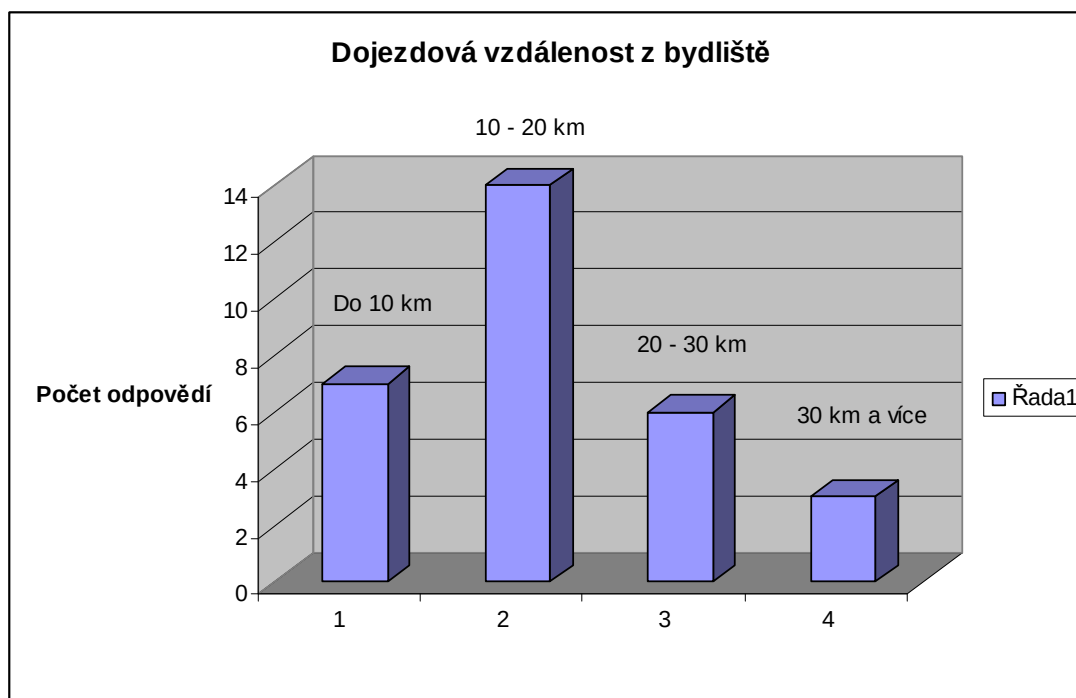
Graf č. 7. Oblíbenost lokality

Oblíbenost této lokality je také na vysoké úrovni, 9 dotazovaných bylo velmi spokojeno, 16 spokojeno a pouze 5 jich bylo spíše nespokojeno, a to opět rybáři, které rušili přítomní plavci. Velmi nespokojen nebyl nikdo z dotazovaných

Zpracování otázky č. 8.

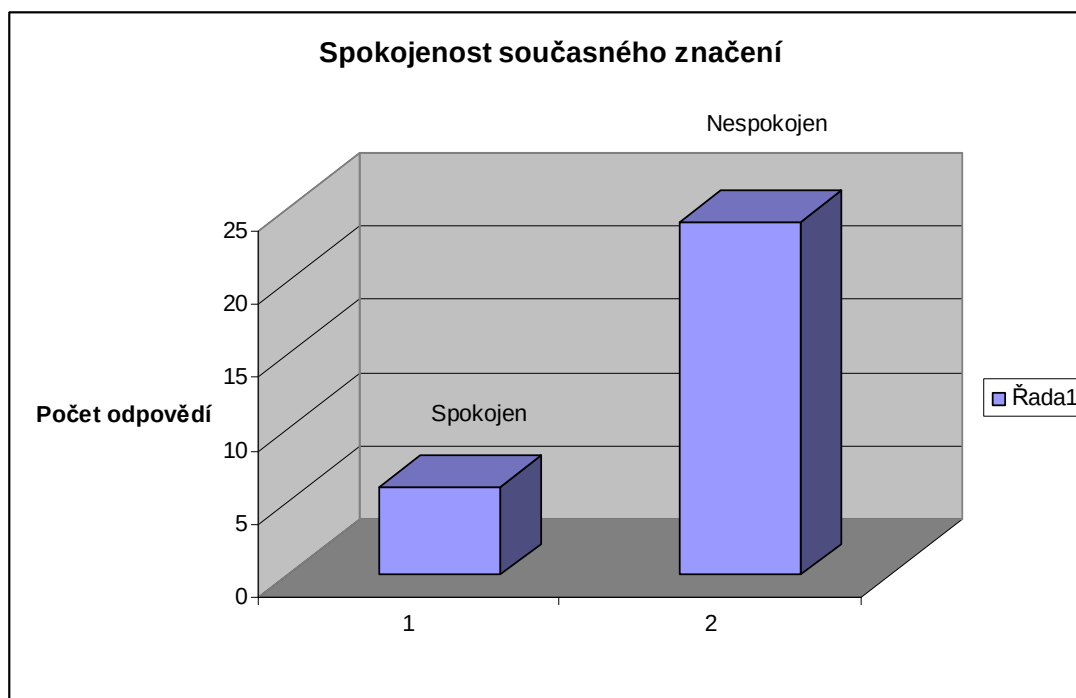
Graf č. 8. Dojezdová vzdálenost z bydliště

Vzdálenost respondentů od svého bydliště byla také velmi rozmanitá. Místních obyvatel do 10ti km bylo 7, přespolních do 20ti km bylo 14, do 30ti km bylo 6 návštěvníků a vzdálenější sportovci byli pouze 3.

Zpracování otázky č. 9.

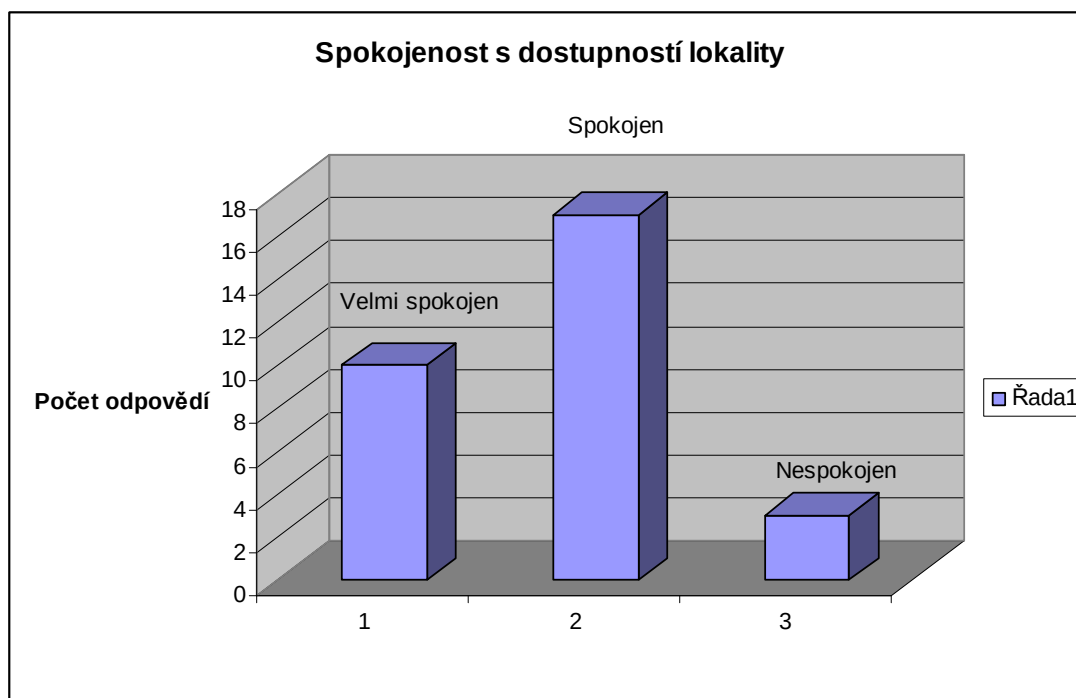
Graf č. 9. Spokojenost s úrovní aktuálního značení

Značení místních tras výrazně pokulhává, spokojeno bylo jen 6 návštěvníků, což byli převážně rybáři, kteří tuto lokalitu znají a značkami se neřídí. Drtivá většina o počtu 24 respondentů bylo nespokojeno.

Zpracování otázky č. 10.

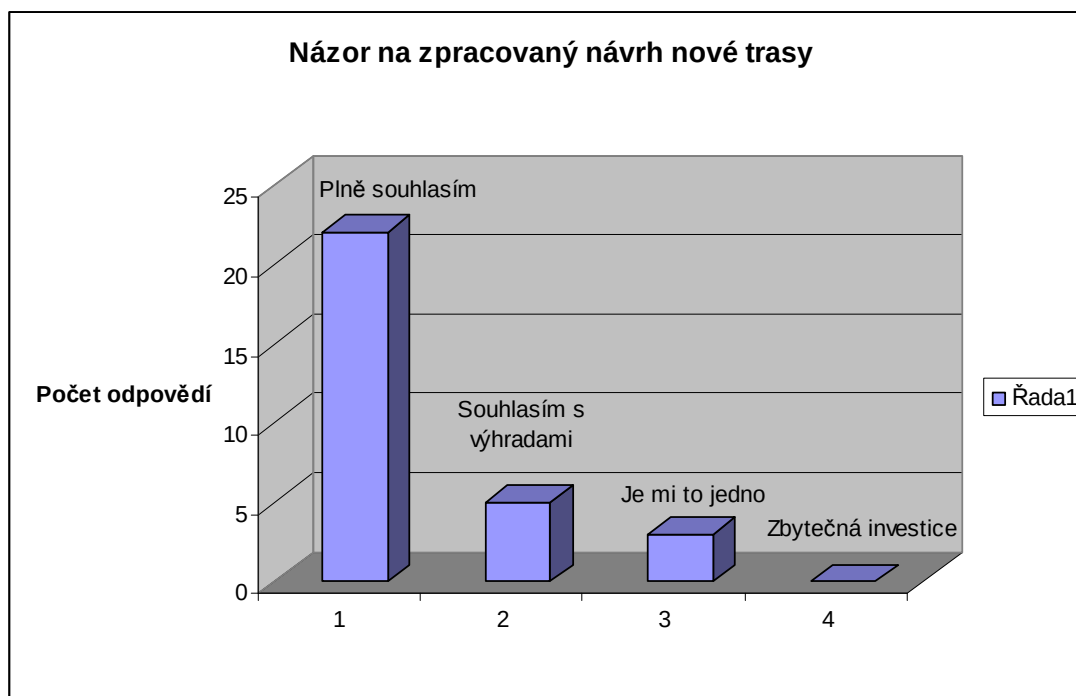
Graf č. 10. Spokojenost s dostupností lokality

Z 30ti dotazovaných bylo s dostupností 10 velmi spokojeno, což byli především lidé z blízkého Přerova, 17 jich bylo spokojeno a pouze 3 nespokojeni.

Zpracování otázky č. 11.

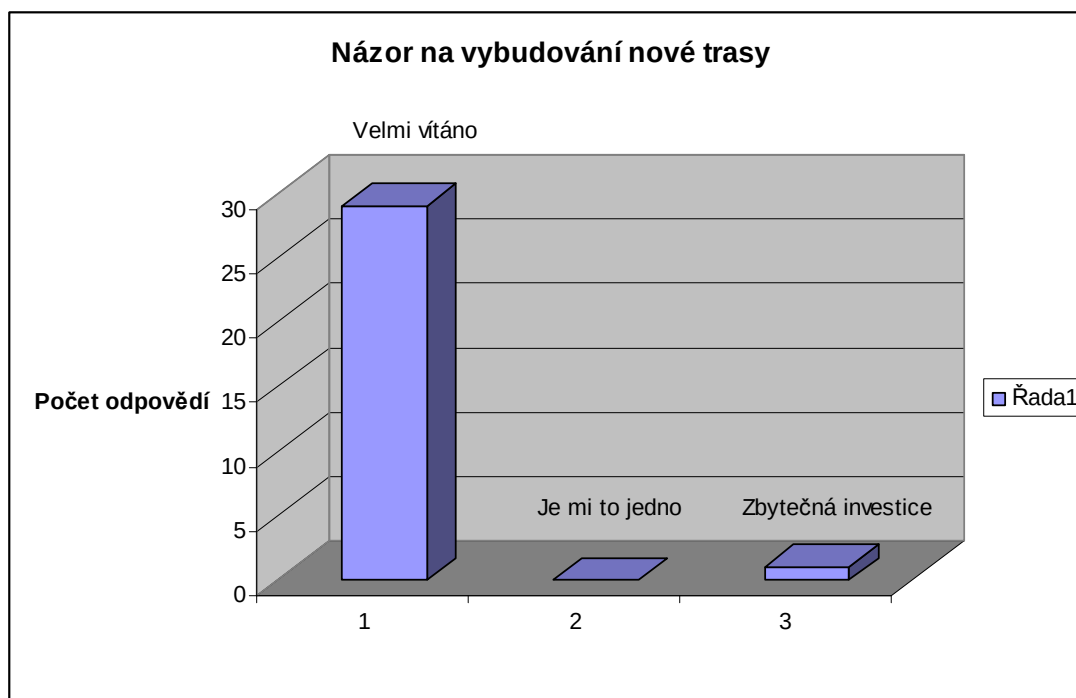
Graf č. 11. Názor na zpracovaný návrh nové trasy

S předloženým návrhem plně souhlasilo 22 z 30ti dotazovaných, 5 souhlasilo s výhradami a třem respondentům to bylo jedno.

Zpracování otázky č. 12.

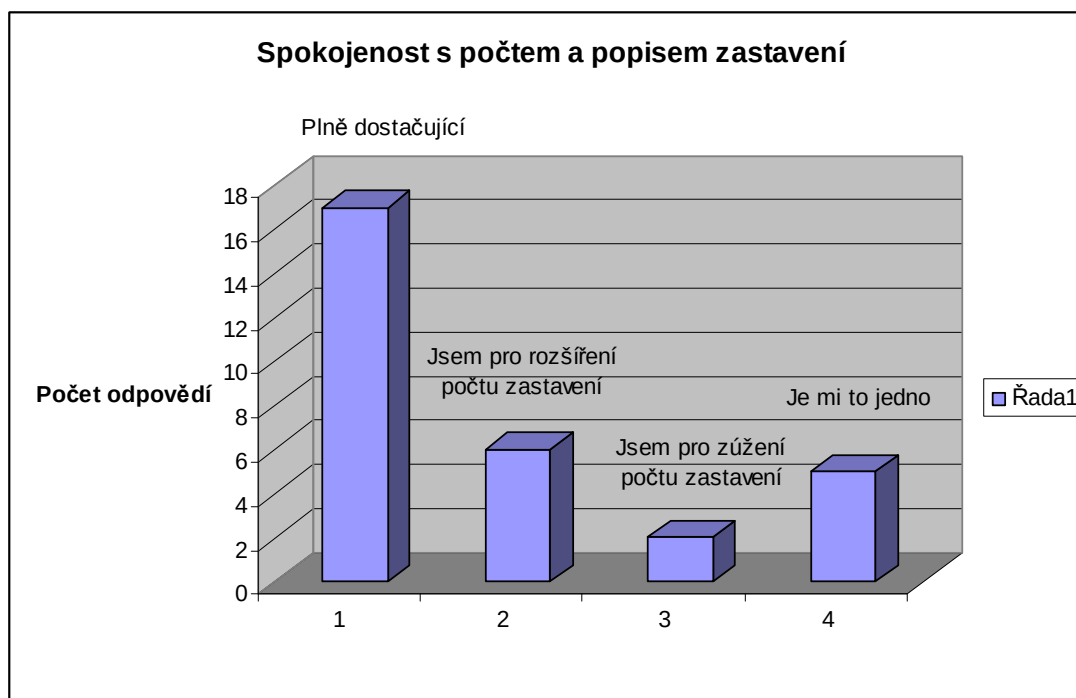
Graf č. 12. Náзор na vybudování nové trasy

Drtivá většina dotazovaných o počtu 28 odpovědělo, že by zbudování nové cykloturistické trasy velmi uvítalo. Pouze jednomu to bylo jedno a jeden názor naznačoval zbytečně vyplývané investice.

Zpracování otázky č. 13

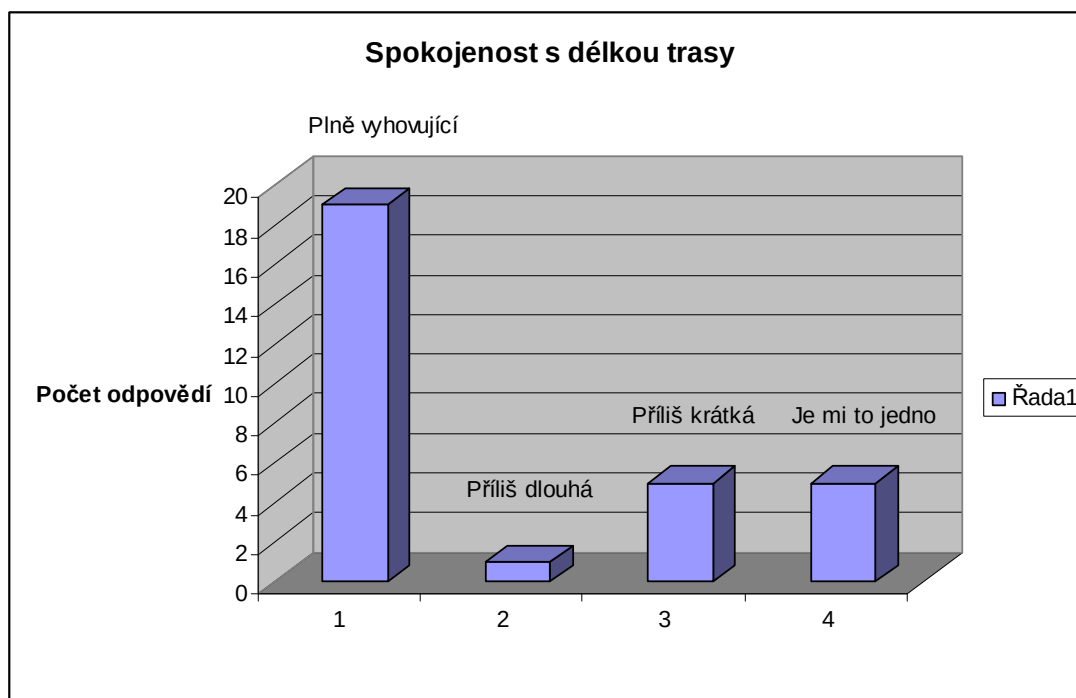
Graf č. 13. Spokojenost s počtem a popisem zastavení

Spokojenost s počtem zastavení v mém návrhu potvrdilo 17 z 30ti dotazovaných, kteří odpověděli „plně dostačující“, pro rozšíření počtu bylo 6 zejména starších cyklistů, pro zúžení počtu byly pouze 2 respondenti a 5ti rybářům to bylo opět jedno.

Zpracování otázky č. 14

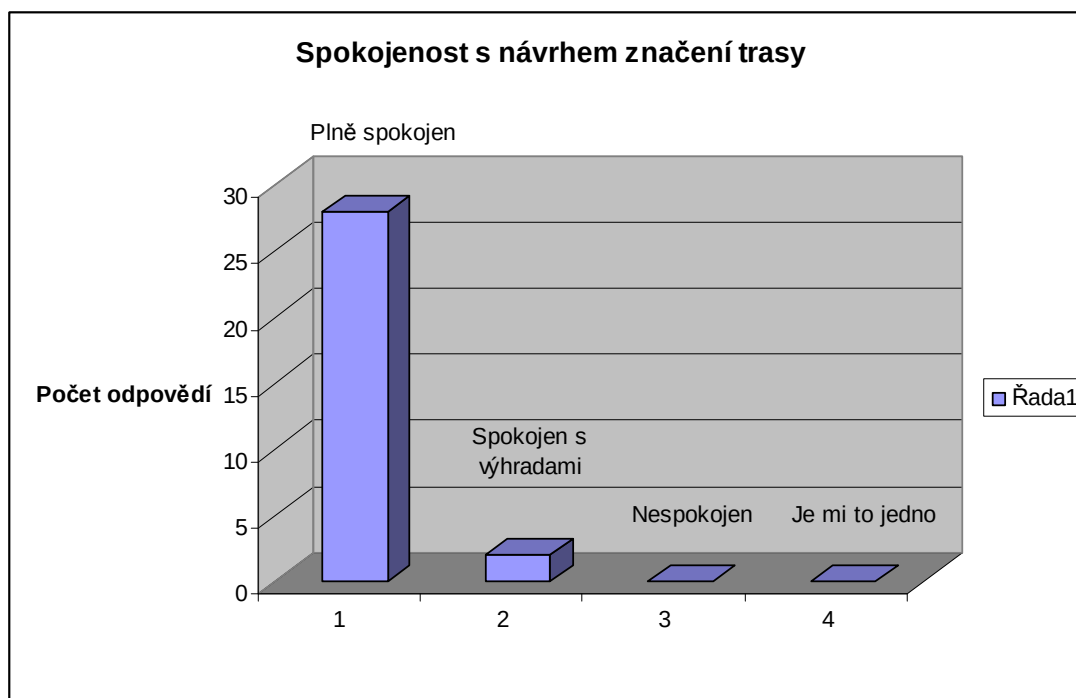
Graf č. 14. Spokojenost s délkou trasy

Délku navrhované trasy označilo jako plně vyhovující 19 dotazovaných, pouze jedna skupinka pěších důchodců označila tento návrh jako dlouhý a byli pro zkrácení trasy, 5 nadšenců do cyklistiky označilo tento návrh jako krátký a opět rybářům to bylo jedno.

Zpracování otázky č. 15

Graf č. 15. Spokojenost s grafickým návrhem značení trasy

Nové značení trasy ohodnotilo na 28 přítomných jako plně vyhovující, pouze 2 byli spokojeni s výhradami.

6 Návrh projektu rekreačního využití Skašovských jezer

Tato část mé práce obsahuje návrh cykloturistické trasy, při jejímž absolvování jsme projeli nejen celým okolím Skašovských jezer, kde jsme se seznámili s historií jejich vzniku, jejími obyvateli z živočišné říše. Po modrém značení jsme poznali další důležitá místa, jako je například soutok řeky Moravy s řekou Bečvou. Obě tyto řeky hrají velmi důležitou roli nejen pro přírodu, ale také pro obyvatelé širokého okolí, protože slovo povodně, již bylo několikrát skloňováno.

Zastavení s popsáním projektem hnízdění rybáků poukazuje na skutečnost, že ani velkým společnostem není v dnešní době lhostejná ochrana životního prostředí.

Projeli jsme se také kolem Hradeckých rybníků a mohli jsme se tam seznámit s chovem ryby a už teď se tak začít těšit na vánočního kapra, protože ten tovačovský je široko daleko známý.

Kulturní vložkou na závěr pak bylo zastavení na Tovačovském zámku. Z jeho Spanilé věže jsme se mohli pokochat pohledem na okolí, které je nejen krajem rybníků, ale také krajem krále Ječmínka a úrodné Hané.

Na cestě je 7 zastavení, přičemž dlouhá je téměř 8 kilometrů. Vedla po modrém značení většinou po zpevněných cestách, jen jednou jsme museli sesednout z kola a to když jsme museli překonat most přes řeku Moravu. Doufám tedy, že se Vám cesta po mnou navržené cyklotrase líbila a zanechala ve Vás kus lásky k přírodě a všemu krásnému co nám nabízí.

Soupis zastavení :

Výchozí bod, úvod a začátek cyklotrasy – umístěn na přístupové komunikaci k ČMS (Českomoravské štěrkovny)

- Zastavení první - Vznik a okolí Tovačovských jezer
- Zastavení druhé - Bobr Evropský
- Zastavení třetí - Rybářství
- Zastavení čtvrté - Soutok řeky Moravy s řekou Bečvou, povodně
- Zastavení páté - Rybák obecný
- Zastavení šesté - Tovačovské rybníky
- Zastavení sedmé - Tovačovský zámek

Při tvorbě jednotlivých zastavení bylo vycházeno z internetových zdrojů a dostupné literatury, která je uvedena níže v seznamu literatury.

7 Diskuze

Při tvorbě mé bakalářské práce jsem se několikrát zabýval otázkou trávení volného času v dnešní uspěchané době, kdy se člověk čím dál méně věnuje sportu, rekreaci a smysluplnému trávení volného času. V době počítačů a techniky by si člověk mohl myslet, že trávení a množství svého volného času dokáže rozvrhnout dle potřeb svého každodenního života, ale kupodivu tomu tak není. Jelikož jsem rodič, vím z vlastní zkušenosti, že děti mají v současné době na výběr z mnoha druhů sportů, aktivit a koníčků, ale přesto nedokáží svůj volný čas smysluplně vyplnit. K tomu jde ruku v ruce čas strávený s rodiči, kteří by měli být prvním vzorem po stránce trávení svého volného času.

V současné době se cykloturistika stává fenoménem v oblasti trávení volného času, kdy této aktivitě se věnují nejen jednotlivci, ale i početné skupiny obyvatel a v neposlední řadě taktéž rodiny s dětmi. Cykloturistika může být podstatná nejen ve vztahu rodič a dítě, ale může přispět ke smysluplnému trávení volného času všech členů rodiny. Na rekreační úrovni jde v cykloturistice především o prožitek z jízdy a poznání okolních přírodních krás, které nám mohou nabídnout již zbudované trasy.

Je to aktivita, která není na rekreační úrovni finančně náročná a není limitována věkem, proto je v současnosti tolik oblíbená. V každém případě však můžeme narazit na problém týkající se dostupnosti cykloturistických tras v okolí bydliště, jejich upravenosti a hlavně počtu. Z těchto důvodů jsem se zabýval v mé práci návrhem nové cykloturistické trasy, která bude situována ve velmi zajímavé a zároveň dobře dostupné lokalitě Skašovských jezer a bude sloužit široké veřejnosti a nejen pro sportovní účely.

8 Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo vypracování návrhu nové cykloturistické trasy v okolí lokality Skašovských jezer. Mnou navržená cykloturistická trasa má sloužit nejen pro aktivní sportovce, ale celé široké veřejnosti všech okolních obcí spadajících do mikroregionu Střední Haná.

V mé práci popisuji nejen vznik a historii dané lokality, ale také současné rekreační využití volného času z pohledu možných sportovních aktivit. Součástí mé práce je také popis mnou navržených nových zastavení, která mohou obohatit informovanost návštěvníků o zajímavostech dané lokality.

V práci jsem se zabýval analýzou současného rekreačního využití lokality Skašovských jezer. Pro zpracování analýzy rekreačního potenciálu dané lokality jsem použil metodu dotazníkového šetření, při kterém jsem osobně oslovil na 30 respondentů při trávení volného času v dané lokalitě. Z výsledků tohoto šetření vyplynulo, že mnou vypracovaný návrh nové cykloturistické trasy v této lokalitě je dle odpovědí na místě a z těchto důvodů usuzuji, že mnou předložený návrh by mohl být inspirací pro mikroregion Střední Hané při posuzování potřeby revitalizace dané lokality.

Bylo by na místě zajistit v dané lokalitě i další služby jako je občerstvení, odpočinková místa a nebo atrakce pro děti, jak to u některých zastaveních s občerstvením na dnešních cykloturistických trasách bývá. Touto problematikou jsem se však blíže ve své bakalářské práci nezabýval, ale zcela jistě by tyto doplňky byly velmi kladně hodnoceny všemi návštěvníky.

9 Souhrn

V bakalářské práci jsem se zabýval analýzou rekreačního potenciálu lokality Skašovských jezer a popisem historického vývoje. Celá bakalářská práce je rozčleněna na několik základních částí. V kapitole s názvem syntéza poznatků se věnuji popisu a citaci základních pojmů, které jsou důležité pro tuto práci. Na tuto kapitolu navazuje kapitola, ve které uvádím hlavní a vedlejší cíle této práce. Kapitola s názvem Metodika zahrnuje všechny mnou využitě techniky a metody pro sběr dat a získání konkrétních informací k dané problematice. Další část je věnovaná vzniku a historii samotných tovačovských Skašovských jezer. Tato jezera byla a do dnešního dne jsou využívána pro těžbu štěrkopísku. O této skutečnosti pojednává jedna z podkapitol této bakalářské práce. Další informace o mikroregionu Střední Haná, (tzn. především o oblasti okolo obcí Tovačov, Troubky, Lobodice), v kterém jsou rozložena Skašovská jezera, jsou shrnuty v další z podkapitol.

Stěžejním bodem celé bakalářské práce je komplexní zmapování současného využití Skašovských jezer s nastíněním dalšího možného využití, což je mnou zpracovaný návrh cykloturistické trasy s popisem zajímavostí dané lokality. Přílohu mé práce tvoří mnou navržené zastavení s popisem konkrétních zajímavostí z okolí Skašovských jezer a jejich historie.

10 Summary

In the thesis I dealt with the analysis of potential sites Skašovských recreational lakes and a description of historical development. The whole thesis is divided into several basic parts. In the chapter called knowledge synthesis is devoted to describing and quoting basic concepts that are important for this work. This chapter follows chapter, which presents the main and secondary objectives of this work. Chapter titled Methodology includes all my techniques and methods used to collect data and obtain specific information on the matter. Another section is devoted to the origins and history itself Tovačovský Skašovských lakes. This lake was and to this day is used for gravel extraction. This fact deals with one of the subsections of this thesis. For more information about Mikroregion Hana, (its mainly mean about the area around the villages Tovačov, Troubky, Lobodice), in which they are distributed skašovská lakes are summarized in the next sections.

The main point of the whole work is a comprehensive mapping of current use Skašovských lakes outlining possible further use, a proposal prepared me biking trails with interesting descriptions of the locality. Insert my work stopped me with a description of the proposed specific area of interest Skašovských lakes and their history.

11 Referenční seznam

11.1 Publikace

- Bakalář, E. (1978). Umění odpočívat. Praha: Práce.
- Carnall, D. (2000). Cycling and health promotion. *British Medical Journal*, 320, s. 888.
- Čertík, M. (2001). Cestovní ruch: vývoj, organizace a řízení. Praha: OFF.
- Čihovský, J. (2006). Sociologický výzkum. Rukopis.
- Frömel, K. (2002). *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Hodaň, B. (2000). Úvod do teorie tělesné kultury. Olomouc: FTK UP.
- Hodaň, B., & Dohnal, T. (2005). *Rekreologie*. Olomouc: Hanex.
- Kohn, V., (2009), 40 let oddílu jachtingu TJ Sokol Tovačov
- Kolář, O. et. al. (1973). *Rekreace a volný čas*. Praha: Portál.
- Kolektiv autorů, (2008), Tovačov – město pod spanilou věží. Tovačov
- Louka, O. a kol. (2010). *Základy turistiky a sportů v přírodě*. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem.
- Ondráček, Hřebíčková. (2007). *Cykloturistika*. Blansko: Masarykova Univerzita.
- Ottův slovník naučný (Sv. 25, str. 931).
- Sekot, A. (2003). *Sport a společnost*. Brno: Paido.
- Slepičková, L. (2000). *Sport a volný čas*. Praha: Karolinum.
- Šírek J. (2009) *Svědkové minulosti na Střední Hané*. Kojetín.
- Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu. (2001). Praha: Ministerstvo vnitra České republiky.

11.2 Internetové zdroje

http://www.heidelbergcement.com/NR/rdonlyres/B72C6C1D-BDBF-44D4-8D76-4E4CF2851C05/0/zpravodaj_28_2010_12.pdf

<http://www.cyklotoulky.cz/clanky/clanky-display/cyklotrasy/zahranici/e>

<http://www.nadacepartnerstvi.cz/doprava/cyklistika-zdravi>

<http://www.strednihana.cz>

http://www.heidelbergcement.com/NR/rdonlyres/B72C6C1D-BDBF-44D4-8D76-4E4CF2851C05/0/zpravodaj_28_2010_12.pdf

<http://markota-elkota.blog.cz/1103/2>

<http://pvnovinky.cz/olomoucký-kraj-na-chvostu-žebříčku-míst-pro-život-tady>

<http://www.cykloturistika.cz>

<http://www.cykloserver.cz>

12 Přílohy

Příloha č. 1

DOTAZNÍK

Dotazník je určen pro účely výzkumu k bakalářské práci na téma Analýza rekreačního potenciálu uměle vytvořených vodních zdrojů – Skašovská jezera. Dotazník je anonymní a je určen všem návštěvníkům. U jednotlivých otázek označte Vaši odpověď křížkem.

1) Jsem

- ☐ Aktivní sportovec
- ☐ Příležitostní sportovec
- ☐ Pasivní sportovec

2) Věk:

- ☐ 10 – 20 let
- ☐ 20 – 30 let
- ☐ 30 – 50 let
- ☐ 50 – 70 let
- ☐ 70 a více let

3) Jsem zde s:

- ☐ sám
- ☐ s rodinou, partnerem
- ☐ s přáteli

4) Má návštěva je:

- ☐ jednodenní
- ☐ vícedenní
- ☐ týdenní

5) Důvod, proč jsem sem přijel/la:

- ☐ turistika
- ☐ cykloturistika
- ☐ koupání
- ☐ rybolov
- ☐ jachting
- ☐ jiné

6) Skašovská jezera (oblast mikroregionu) jsem navštívil

- ☐ poprvé
- ☐ občas
- ☐ navštěvuji pravidelně

7) Jak se Vám zde líbí?

- ☐ velmi spokojen
- ☐ spokojen
- ☐ spíše nespokojen
- ☐ velmi nespokojen

8) Jaká vzdálenost je od vašeho bydliště

- ☐ Do 10 km
- ☐ 10 - 20
- ☐ 20 - 30
- ☐ 30 a více

9) Jste spokojeni se značením stávajících tras?

- ☐ ano
- ☐ ne

10) Jak jste spokojeni s dostupností této oblasti z vašeho domova

- ☐ velmi spokojen
- ☐ spokojen
- ☐ nespokojen

11) Jaký je váš názor na zbudování nové cykloturistické trasy v okolí Skašovských jezer?

- ☐ Velmi vítáno
- ☐ Je mi to jedno
- ☐ Zbytečné investice

12) Jak se stavíte k předloženému návrhu cykloturistické trasy

- ☐ Plně souhlasím
- ☐ Souhlasím s výhradami
- ☐ Je mi to jedno
- ☐ Zbytečné investice

13) Jak jste spokojen s počtem a popisem konkrétních zastavení

- ☐ Plně dostačující
- ☐ Jsem pro rozšíření počtu
- ☐ Jsem pro zúžení počtu
- ☐ Je mi to jedno

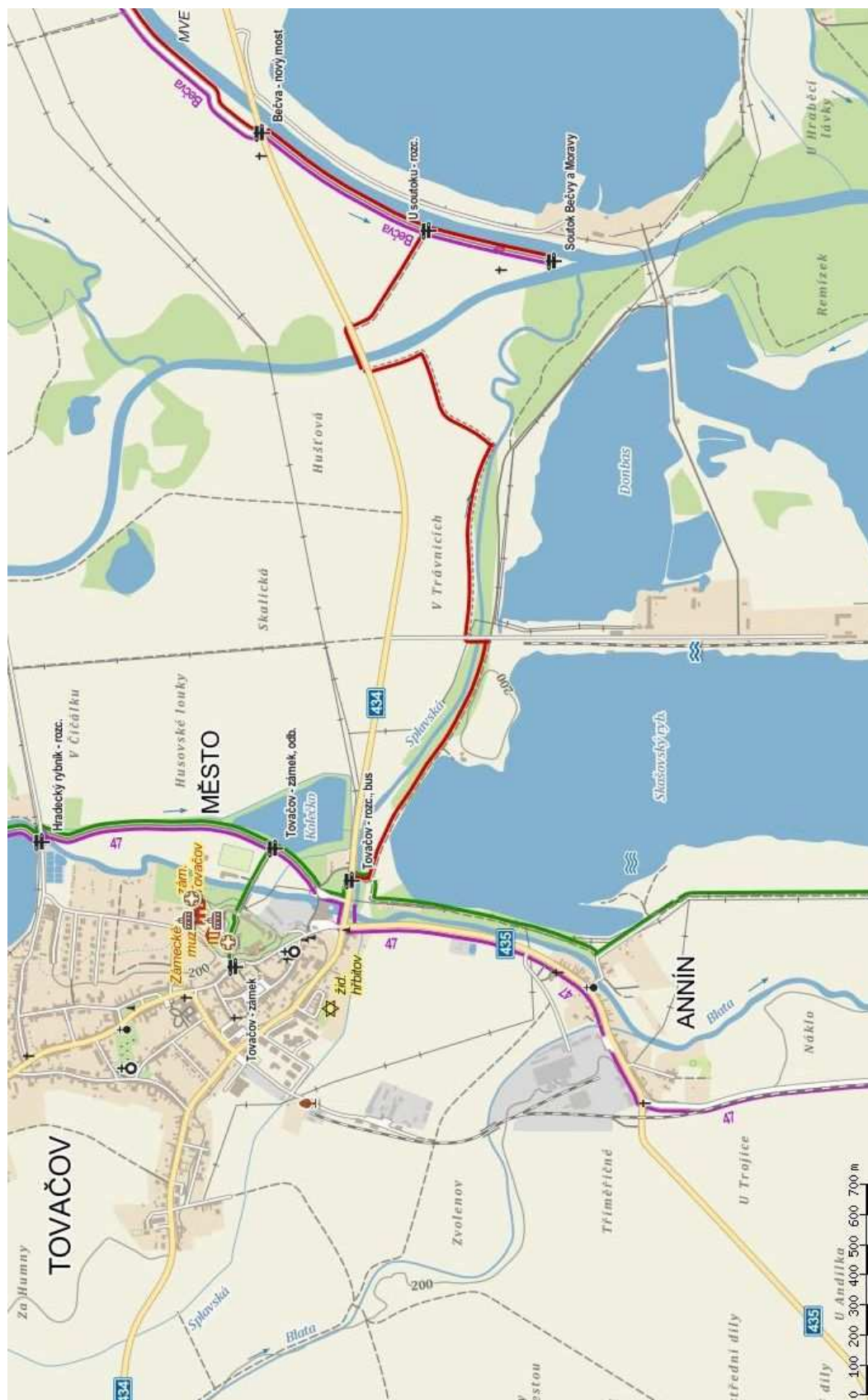
14) Jak jste spokojen s délkou trasy

- ☐ Plně vyhovující
- ☐ Příliš dlouhá
- ☐ Příliš krátká
- ☐ Je mi to jedno

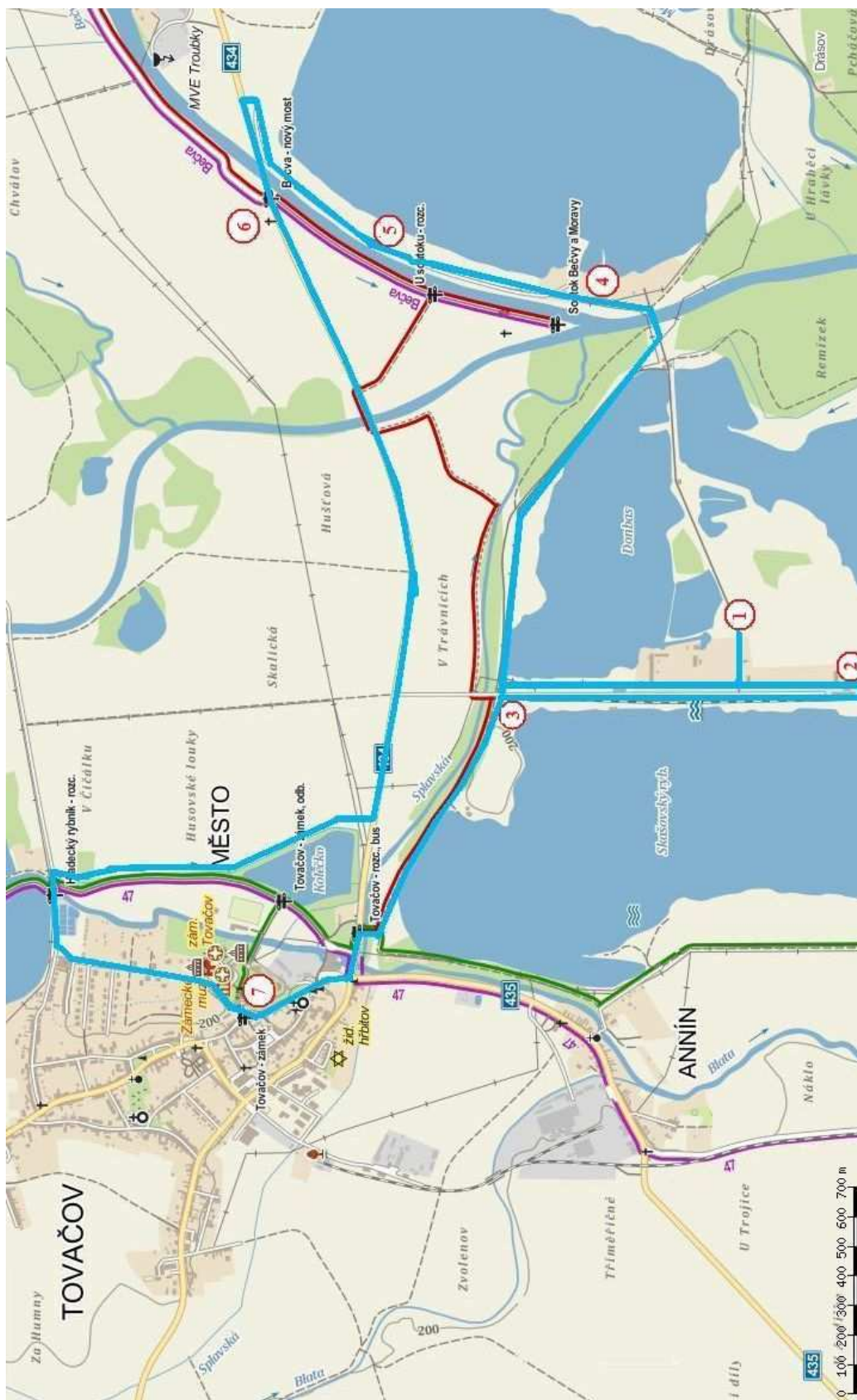
15) Jak jste spokojen s návrhem značení trasy

- ☐ Plně spokojen
- ☐ Spokojen s výhradami
- ☐ Nespokojen
- ☐ Je mi to jedno

Příloha č.2. Současná mapa se značením starých tras

Příloha č.3. Mapový návrh nové cykloturistické trasy se zastaveními

Cykloturistická trasa – putování za poznáním okolí Tovačovských jezer

Vážení návštěvníci,

Vítáme Vás na naší cestě, která nás provede okolím Tovačovských jezer. Čeká nás celkem 7 zastavení se zajímavostmi z živočišné říše, historie a přírodních krás.

Trasa je dlouhá 7,6 km a budeme se pohybovat po modrém značení.

Většina trasy vede po zpevněných cestách, je bezpečná jen jednou kříží cestu s motorovou dopravou.

Trasa je vhodná pro rekreační cykloturistiku i pro pěší – rodiny s dětmi i seniory.

Při našem putování Vás prosíme o zachování klidu a pořádku.

Mysleme na to, že nejsme jedinými, kteří se chtějí těšit z této krásy,

BUĎTE VÍTÁNÍ.

Zajímavosti v okolí:

Tovačovský zámek – Tovačov
Bojiště z Prusko-rakouské války - Tovačov
Lovecký zámček Trnín - Věrovany
Hanácký žudr – Lobodice

Zámek – Chropyně

Cyklotrasy v okolí

5013 – Prostějov-Výšovice-Němčice-Mořice-Zdounky-Bunč-Uherské Hradiště – 55 km

5040 – Plumlov-Brodek Náměč nad Hanou-Kojetín-Lobodice – 35 km

Cykloturistická trasa – putování za poznáním okolí Tovačovských jezer

1. Vznik a okolí Tovačovských jezer

Tovačovská jezera jsou situována jihovýchodně od města Tovačov, v blízkosti soutoku řeky Moravy a řeky Bečvy, přičemž mají rozlohu 328 ha. Nadmořská výška tohoto téměř rovinnatého území se pohybuje v rozmezí 195 – 210 m.

V druhé polovině 18. století se na převážné většině tohoto území rozprostíral Skašovský rybník, jehož hráze byly zpevněny stromovou výsadbou. Historicky doložené mapové podklady dokazují jeho existenci již v době středověku a zánik a přeměnu na pole se datuje do roku 1870. K vysušení rybníka však došlo v rámci obecného trendu z důvodu „hladu“ po zemědělské půdě. Rybník byl následně přeměněn na zemědělsky využitelnou půdu. Převažovaly zde kulturní plodiny a to až do 60.let 20. století. Od této doby se zde začínají objevovat první náznaky těžby šterkopísku. Začátkem 90. let dosahovala výměra jezer již asi 200 ha.

V současné době je vodní plocha rozdělena do 4 samostatných jezer o celkové rozloze větší než 360 ha a dnes tak již na první pohled připomíná spíše dobře krajinně zabydlený přírodní útvar, než umělé vzniklé vodní plochy.

I v dnešní době stále probíhá na většině území jezer těžba šterkopísku.

Území tak bylo dnes vlastně z velké části navráćeno zpět vodě a do značné míry i tato skutečnost ovlivnila vzhled okolí, kde se opět začaly prosazovat lesnaté porosty.

2. Příroda - Bobr evropský

Vaši pozornost zde musí zcela jistě zaujmout ohryzy stromů. To neznamená nic jiného než to, že se zde nachází Bobr evropského. Ekologické a zoologické průzkumy jednoznačně dokázaly výskyt tohoto chráněného živočicha již v roce 1994.

Od této doby se bobr na jezerech nejen vyskytuje, ale i rozmnožuje. Annínské jezero tvoří ideální podmínky, příbřežní vegetace a vhodným složením poskytuje dostatečné zásoby potravin, které tvoří zejména mladé vrby a topoly všech druhů, o průměru kmene kolem 10 cm. V jihozápadní zátoce si bobři v zimě vytváří zásobárnu a polohrad. Na západním a východním břehu si můžeme všimnout velkého množství nor, které však slouží jen přes léto.

Přírodní podmínky v této lokalitě vytváří příznivé prostředí pro život mnoha rostlin a živočichů. Část území Tovačovských jezer je součástí Evropsky významné lokality Morava – Chropýňský luh. O toto se zasloužili zejména dva zdejší obyvatelé – bobr evropský, kterému lidská přítomnost evidentně vůbec nevadí a také chráněný motýl druh. Nejsou zde však sami, kteří si zaslouží naší pozornost. Byl zde zjištěn výskyt celkem 18 druhů chráněného hmyzu a 32 druhů ryb tvořících obsádku jezer, kdy jeden z nich je chráněný. Vyskytuje se zde také 71 druhů plátek, z toho 8 druhů evropsky významných. V poslední době k nim přibyl ještě jeden „stálý“ ptáčí obyvatel a to Rybák obecný, ale o něm až později.

Bobr evropský – je živočich, který dorůstá do výšky až do jednoho metru, přičemž může vážit až 30 kg, zavalitý hlodavec s hustou srstí a dlouhým plochým ocasem. Je velmi přizpůsoben vodnímu životu, rád si staví soustavy kanálů a hrází. Pod vodou může vydržet až 20 minut. Dovede také uchopit různé předměty. Bobr evropský se živí převážně lýkem a větvíčkami vrby, topolu případně dalších dřevin (jasan, javor, jilm) a některými bylinami. Bobr většinou kácí dřeviny ve vzdálenosti asi 50 m od břehu, jen zcela výjimečně i dále. Bobr však neužívá stromů jen k potravě. V případě, že si nemůže vytvořit obydlí v podzemí, může strom pokácet a následně ho použít jako základ svého hradu (2,5 m vysokého a 3 m širokého), který tvoří hráze na potoce nebo řece, kde se bobr rozhodl usídlit. Práce bobra má příznivý vliv na místní druhovou rozmanitost. Taktéž pokácením stromů dochází k prosvětlení dané lokality a ta je následně vhodnějším pro další živočichy, ale na prvním místě pro ptáky.

3. Příroda - rybářství

Tovačovská jezera jsou již po řadu dlouhých let také známým pojmem mezi milovníky rybaření. Z místa, kde dříve směl lovit pouze zaměstnanci šterkoven Tovačov, se stal rybářsky vyhledávaný revír. Dle ichtyologického průzkumu je v rybářském revíru Tovačovská jezera evidován výskyt 32 druhů ryb. K nejvýznamnějším druhům zde patří : kapr, karas, cejn, amur, tolstolobik, jelec, bolen, štika, candát, okoun a také sumec.

Celoročně je zde povoleno lovit kapry, amury, liny, cejny i veškerou bílou rybu.

Kapr obecný

Cejn velký

Candát obecný

Bolen dravý

Carp Maratón – Jedná se o 6 denní prestižní a extrémní mezinárodní závod v lovu kaprovitých ryb, který pořádá Český kaprářský spolek na jezeře Annín. Tyto závody, jejichž počátek je datován až někdy k roku 2007 jsou velmi populární a oblíbené. Od uváděného roku 2007 se zde každoročně scházejí týmy z Česka, Slovenska, Ukrajiny a přibývá také dalších týmů z jiných koutů světa. V roce 2011 už to bylo celkem 40 týmů s celkovým počtem 120 závodníků. Mezi účastníky závodu jsou například i šampioni, kteří slaví úspěchy na celosvětových akcích. Pravidlem soutěže je, že se loví po celý týden kapři od délky 65 centimetrů a za každých 10 gramů váhy získá tým 1 bod. Šupinači se po vylovení vracejí zpět do vody. Kapři se většinou nesakují, přičemž rozhodčí jsou přítomni ve dne i v noci a ulovené ryby jsou tak ihned váženy.

Cílem této krásné rybářské soutěže je nalovit co nejvíce bodovaných ryb. Závod v Tovačově má díky své jedinečnosti skvělou pověst nejen mezi tuzemskými rybáři, ale má své jméno už i v zahraničí. Po celý průběh akce je možno na internetu on-line sledovat průběh vlastního závodu a podle organizátorů závodů se tak můžou jezera stát jednou z nejvyhledávanějších rybářských lokalit v celé republice.

Cykloturistická trasa – putování za poznáním okolí Tovačovských jezer

4. Příroda – Soutok Moravy s Bečvou, povodně

Mezi Troubeckým jezerem a dalšími třemi zbylými jezery protéká řeka Morava, která v tomto území tvoří soutok s řekou Bečvou. Jedná se o rovinatou oblast a dva dva velmi důležité toky, kdy zvláště pak jejich soutok, tvoří krajinu nejen malebnou a rozmanitou, ale také hroznou. V uplynulých letech se jejich síla projevila opakovaně a pokaždé s sebou přinesla přinejmenším vážnou hrozbu. Svou velkou a nezanedbatelnou roli zde tak sehrávají i Tovačovská jezera, jejichž retenční schopnost dosahuje více než 7,2 miliónu m³ vody a podle intenzity přívalových a srážkových vod jsou jezera schopna s různým stupněm účinnosti pozdržet vznikající katastrofy. V době klidu, což je našťastí po většinu doby své existence, společlivě splňují své důležité poslání, a to jako dlouhodobě a intenzivně využívaný rezervoár pitné vody pro oblast Přerovska.

Blízkost obce Troubky nám nedá nevzpomenout smutný rok 1997, kdy došlo k zaplavení nejen této obce, ale také části města Tovačova, větší části obce Lobodice, dále se voda rozlévala k Uhřetěpicím a ke Kojetínu.

Po protřžení hráze u města Tovačova, se rozvodněná řeka Morava vylila do Annínského jezera a postupně naplňovala všechna jezera na pravém břehu řeky. Hladina vody rychle stoupla a to asi o 4 metry, kdy tímto se vytvořila nová spojená nádrž, která sice zpomalila mohutný tok řeky Moravy, ale už nestačila zabránit protřžení ochranné hráze u obce Lobodice a dále pak rozlévání až ke Kojetínu.

5. Příroda - Rybák obecný

Tovačovská jezera patří v současnosti taktéž mezi omítology k velmi známým lokalitám. Celá řada pozorování vzácných druhů ptáků má v rubrice místo pozorování uveden právě Tovačov. Najdeme zde mezi nimi i druhy, které zde byly pozorovány vůbec poprvé v České republice.

Česká společnost ornitologická a společnost Českomoravské štěrkovny dlouhodobě spolupracují v oblasti ochrany přírody a krajiny. Zvláště se pak věnují ochraně vzácných ptáků, kteří využívají prostředí těžebních prostorů nerostných surovin. A nejde o ptáky ledajaké, ale o silně ohrožený ptačí druh rybáka obecného.

V roce 2007 byl zahájen projekt „Podpora hnízdění rybáka“.

Odborným garantem projektu se stal Moravský ornitologický spolek a realizaci si vzaly na starost Českomoravské štěrkovny.

Jedná se tak o vytvoření náhradního (umělého) stanoviště pro tento silně ohrožený ptačí druh.

V roce 2007 až 2008 se postavili plovoucí dřevěné ostrůvky pro hnízdění rybáka, kdy však od roku 2009 jsou vystavěné ostrůvky betonové a od roku 2010 dochází ke spojování těchto jednotlivých ostrůvků.

Už hnízdící sezóna byla pro rybáky nadmíru úspěšná. Na třech plovoucích ostrůvcích na Troubeckém jezere vyvedli tři páry celkem 6 mláďat, na Annínském jeden pár 3 mláďata.

Rybák obecný – se řadí do příbuzenstva racků. Stejně jako oni je také skvělým letcem, díky čemuž může obývat rozsáhlá vnitrozemská i pobřežní území na celé severní polokouli a setkat se s ním můžeme i na volném moři ve větší vzdálenosti od břehů. Rybáci jsou na většině svého areálu tažní, přičemž jsou úzce vázání na specifický typ prostředí, nízké štěrkové ostrovy bez vegetace.

Takováto hnízdiště se však u nás nenacházejí a rybáci proto hnízdí jen v několika menších koloniích. Stavbou hnízda se rybáci příliš nezdržují, vajíčka, v počtu nejčastěji třech, snášejí do spíše vystlané kotlinky v podkladu. Mláďata Rybáka zůstávají na hnízdě pouze pár dní, potom se ukrývají v okolí, dokud zhruba po dalším měsíci nedokážou létat. Potravou rybáků jsou, jak jejich jméno napovídá převážně drobné rybky. Potravu loví z letu, kdy se střemhlav vrhá k hladině nebo se dokonce může i potápět.

6. Tovačovské rybníky

Nejen Tovačovská jezera, která tvoří obrovskou vodní plochu, ale jsou to také Tovačovské rybníky o kterých se zde musíme zmínit.

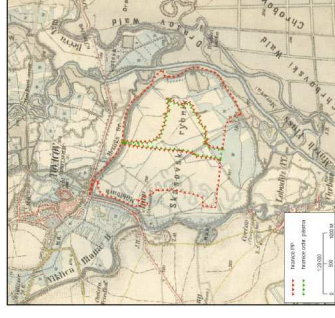
Tradice rybníkářství v Tovačově a okolí sahá až do roku 1964. Rybníční soustavu zde v dnešní době tvoří rybníky :

- Hradecký (154 ha, rozdělený na 4 části)
- Křenovský (16 ha)
- Kolečko (5,6 ha)
- Náklá (6 ha).

Mapa z roku 1876

Za zakladatele rybníků v Tovačově je považován jeden z nejvýznamnějších držitelů panství na zámku Jan Tovačovský z Cimburka. Povolení k této činnosti získal 14. ledna 1464 od krále Jiřího. Taktéž další majitelé panství pokračovali v započaté rybářské činnosti. V době největší slávy bylo v okolí Tovačova napočítáno na 24 rybníků.

Rozsáhlé škody byly na rybnících spáchány v období třicetileté války. V 18. Století byla spousta rybníků vypuštěna a vysušena místo nich vznikají pole. Po druhé světové válce byly obnoveny pouze čtyři již zničené rybníky. Tovačovské rybníky jsou v dnešní době převážně ve vlastnictví společnosti rybářství Přerov a.s. a hospodáři na nich soukromá společnost Rybářství Tovačov. Ta pořádá každoročně v měsíci říjnu širokou veřejnosti velmi oblíbený a stále více populární výlov Hradeckého rybníka, který je spojen nejen s kvalitním doprovodným programem, ale taktéž je proslulý specialitami a to nejen z rybářské kuchyně.

Cykloturistická trasa – putování za poznáním okolí Tovačovských jezer

7. Tovačovský zámek

Tovačov – Právěké nálezy dokládají osídlení na území dnešního Tovačova v dávných dobách. Život města úsece souvisel s existencí zámku, založeného již v 11. století jako vodní tvrz. V roce 1321 prodal král Jan Lucemburský město i zámek pánem z Lipé. Poté se v jeho držení vystřídal celá řada významných rodů Cimburkové, Pernštejn, Petruševé, Salmové, Kuenburkové a jiní. Za prusko-rakouské války se Tovačov stal místem mnoha bojů, kdy zahynuly stovky vojáků. Existenci židovské komunity připomíná smuteční síň a hřbitov.

Tovačovský zámek - Původně se jednalo o strážní hrádek – vodní tvrz, založenou ve 2. polovině 11. století (snad v roce 1504) na důležitě stezce dosáhl rozkvětu v 15. Století společně s celým městem Tovačovem. Dominantou zámku a celé okolní krajiny je věž, vysoká 96m, postavená v roce 1492, zvaná Španilá. V tomto roce byl dokončen vstupní portál, označovaný za nejstarší renesanční památku severně od Alp. Definitivní proměnu z vodní tvrze v renesanční zámek uskutečnili v 16. století Pernštejnové, kteří vybudovali mohutné opevnění a vytvořili Pernštejnské křídlo zámku. Rekonstrukci v novorenesančním duchu provedl průmyslník Guttman v letech 1890 – 1892. Bylo přistavěno Vídeňské křídlo a schodiště ve vídeňském stylu, byl však částečně porušen původní slohový charakter stavby.

